

NOVA DORA

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65
Upravišтво: Strossmayerjeva ulica 1, pritličje. Telef. 65.
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10.666.

Vsem, ki so dobre volje!

Celje, 24. decembra.

Prvi Božič, ki smo ga obhajali v naši skupni, ujedinjeni državi, smo praznovali v znamenju sloge in miru. Naša sreča so bila prepolna gorja svetovne borbe, da bi bilo v njih prostora za novo mrznjo, prepir in boj. V svojo svobodo smo se pričeli šele polagoma uživljati. To je bila doba, ko se je pretrgala železna zavesa, ki je ločila dni hlapčevanja od boljših časov osvoboditve.

Letos praznujemo sedmi Božič v skupnosti. Hudo je delati bilanco zadnjih let, kajti ta leta so grenkejša na grenkobi, a revnejša na svetlih dneh. Bili smo optimisti, ki smo mislili, da bo naša država vzrasla brez požrtvovalnega dela in brez nesebičnega udeleževanja v vseh panogah javnega življenja v mogočen dom, ki bo poznal le eno dušo in eno zadovoljstvo. Naše ideje pa niso bile zorane. Treba je bilo sejati. Toda prišli so sejanci, ki so poleg klenega, zdravega semena položili v sočne brazde seme ljušk, ki so bohotno pognale iz tal. Nasprotniki naše države in našega naroda so pričeli razvijati svoje delovanje v negativno smer in s svojim defetističnim rovarjenjem zavirati naravni napredek naše nacije. Vse premalo odločnosti in samostojnosti je bilo v nas, da bi bili to opasno seme že v kali zatrti in s tem porušili umetne ovire, ki otežkočajo popolni razvoj naše rase.

Sedaj ob zatoru leta se pojavljajo razveseljivi znaki, da se tudi pri nas jasni. Vse, kar je dobrega, poštenega in iskreno narodnega, se zbira pod mogočnim praporom državnega in narodnega edinstva. Z mrzlično naglostjo se organizirata dve fronti: ena, ki je za odločno pozitivno deło v skupni nacionalni državi, in druga, ki se izčrpava v besnem sovraštvu proti vsemu, kar daje našemu državnemu telesu svežih sil in plodne hrane.

Naša ideja bo zmagala, ker je v njej logika in zdravo življenje. Saj vendar niso bile zaman vse one neskončne žrtve, ki jih je doprinesel naš narod k cilju osamosvojenja! Ako ne bomo znali spoštovati samih sebe in s tem tudi državnega bistva, ki ga tvorimo, potem ni bilo vredno, da so dali nešteti naši junaki svoje življenje in svojo kri. Ali so zato padali za svojo domovino, da se smejo razne propalice danes rogati njihovim idealom, da jih zasmehujejo, da jih nazivajo batinaše in da cinično prezirajo njihove svete žrtve?!

»Bojje je, da danes ne mislimo in ne govorimo o tem. Naj mirno ležijo v zemlji oni, ki so voljno, udano in zavestno dali ono, kar je najvišjega, za narodne in državne ideale, kakor smo jih mi učili. Oni so morda srečnejši, ker jim ni bilo dano gledati, kako nevedniki z blatom obmetavajo svetinje, za katere so oni mislili, da so dolžni dati najvišje, kar morejo in kar

imajo, svoje zdravje, svojo kri in svoje življenje.»

Ne — ta kri ni bila prelita zaman! Naši junaki so zapustili veliko dedščino, ki je našla prostora v naših srcih. Zgodovina gre svojo pot in v njej je naši državi odkazano odlično mesto. Sedanja groznica, ki pretresa našo mlado državo, bo pojenjala, čim stopimo na plan vsi oni, »ki smo dobre volje«, vsi, ki za državo čutimo in ki se ji stavljamo na razpolago. Armada močnih nacionalnih mož bo dvignila plodove našega osvobođenja, ovenčane s čisto glorijo narodnega in državnega edinstva. Taka je globoka vera v našo zmago in v našo bodočnost.

Občni zbor Celjskega pevskega društva.

V soboto 20. t. m. zvečer se je vršil v mali dvorani 31. redni občni zbor CPD. Radi skrajno slabe udeležbe društvenih članov se je moral občni zbor glasom pravil preložiti za eno uro. Ob 1/29. uri je društveni predsednik g. prof. Fink v svojem nagovoru naglašal, da obhaja CPD z današnjim dnem 30letnico svojega obstoja. Korenine društva segajo tja v dobo narodnih taborov. Ravno periferni Slovenci so se začeli najprej probujati. Med tiste, ki so v onih časih delali umstveno in kulturno, moremo šteti tudi predhodnike CPD. To društvo je vedno visoko nosilo svoj prapor. Poleg nešteti koncertov v Celju in raznih drugih krajih Slovenije je društvo z ljubeznijo stremelo za tem, da goji umetno pesem, in je zbiralo pod svojim okriljem nebroj pevcev. Med svojimi pevovodji je imelo CPD. tudi nekatere odlične naše skladatelje, tako n. prim. Antona Lajovica in dr. Ant. Schwaba. Društvo je uživalo splošne simpatije in publika je rada posečala društvene prireditve. G. predsednik je izrekel posebno zahvalo Celjski posojilnici, ki je vedno drage volje in brezplačno dajala malo dvorano za pevske vaje na razpolago in pri društvenih koncertih znižala pristojbine. Po ponovnem pozivu pevcev in pevkam je g. predsednik otvoril redni občni zbor in pozdravil navzoče. Iz njegovega poročila posnemamo, da je društvo nameravalo letos praznovati svojo 30letnico, a je moral ta načrt vsled začasnega nepremostljivih ovir zaenkrat odpasti. CPD. je priredilo v tekočem letu 3 koncerte: v Celju (21. junija), v Dobrni (10. avgusta) in v Rog. Slatini (14. avgusta). Moralni uspeh koncertov je bil prvovrsten, gmetni pa samo v Rog. Slatini dovoljen.

CPD. je nameravalo prirediti še po en koncert v Brežicah in Žalcu; nastale pa so zapreke, ki so postale za pevske vaje in društveno delovanje usodopolne. Po tridesetih letih svojega obstoja je zavládala v društvu stagnacija tako kar se tiče pevskih vaj, kakor tudi pevskega društva sploh. Gospod predsednik prečita pismo društvenega pevovodje g. Preglja, ki po predhodnih večkratnih ustmenih izjavah sedaj tudi pisмено definitivno odlaga mesto pevovodje. Odbor se je obrnil do raznih celjskih glasbenikov in jim ponudil vakantno mesto pevovodje, a vsi prizadeti so odklonili. Odbor je storil vse v omiljenje društvene krize, a izhoda do danes ni bilo najti. Ob koncu svojega poročila se je g. predsednik še

posebej zahvalil odbornikom, kakor tudi pevcem in pevkam za njih požrtvovalnost.

Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je imel odbor v tekočem letu devet rednih sej, od katerih je bila ena nesklepčna, in konferiral na raznih sestankih o manj važnih društvenih zadevah. Po zadnjem občnem zboru, ki se je vršil 19. decembra 1923, je širše društveno delo nad 3 mesece počivalo. Moški zbor je med tem časom nastopil s podoknico g. dr. Josipu Serneču ob priliki njegove 80letnice. Kljub tej dolgotrajni krizi pa je društvo v poznejšem času razvilo intenzivno delovanje in priredilo v razmeroma kratkem času svoje tri poprej omenjene koncerte. Pevski zbor je v zadnjem letu znatno napredoval. Izven koncertnega delovanja je društvo nastopalo tudi ob raznih prilikah in prireditvah (priredilo je podoknice, zapelo pri pogrebu gosp. Močnika ter na Vse svete na okoliškem in prvč na mestnem pokopališču itd.). Moški zbor je štel povprečno 28 pevcev, ženski 30 in mešani 50 pevcev in pevk. Društvo je tudi prijavilo svoj pristop k Pevski zvezi, ni pa še dosegel tozadevnega odgovora.

Društvena blagajna izkazuje Din. 10.792'91 prejemkov in Din 10.442'15 izdatkov; gotovine je torej Din 350'76. Društveno denarno premoženje znaša torej, prištevisi hranilno vlogo po Din 3813'62, skupno Din 4164'38.

Po poročilih ostalih odbornikov se je vršila volitev novega odbora. Predsednikom je bil z živahnim odobravanjem zopet izvoljen g. prof. Fink, odbornikom odnosno odbornicam pa gg. Zalokar, Žgajnar, Primec, Udovič, Bradač in Šolinc ter ga. dr. Sernečeva in gdč. Levstikova. Ker se pri slučajnostih ni nikdo javil k besedi, je gospod predsednik z zahvalo za udeležbo in s pozivom na vztrajnost zaključil občni zbor. Upati je, da se kriza, ki se je pojavila v CPD., vendarle na ta ali oni način reši, da se izognemo kulturni sramoti in da pokažemo svoje razumevanje za domačo pevsko umetnost.

Vsem pristašem Samostojne kmetijske stranke mar. oblasti in prijateljem podeželskega ljudstva.

V svoje začudenje sem doznal od zunanjih zaupnikov kot iz srdite pisave »Kmetijskega lista«, da hoče gosp. Pucelj s svojo trdoglavostjo tirati svojo politiko do skrajnosti in vztrajati pri svoji na tako čuden način priglašeni kandidaturi. Primoran sem odgovoriti na žalostne izbruhe v »Kmetijskem listu«, katerega ognjevit sodelavec sem bil do zadnjega časa kljub temu, da se že dve leti nisem slagal z nesrečno taktiko stranke in se vselej korektno trudil usmeriti strankino politiko na taka pota, da bi donášala koristi ubogemu kmečkemu kot obrtnemu stanu, za katera je v prvi vrsti ustanovljena. Pucelj in njegovi boljševiški navdahnjeni uredniki, od katerih se je okužil, so se že dalje časa trudili, da mene, kot enega izmed voditeljev štajerskih kmetovalcev v naši stranki oblatijo pred ljudstvom. Posebno izbruh »Kmetijski list« z dne 17. decembra t. l. najhujše žveplo na mene in se povzdigne do trditve, da sem »izdajnik kmetijskih interesov«. — Prijatelji! Ne bojim se tega očitka, ker me iz mojega poslanskega dela prav dobro pozna naše štajersko kmetško ljudstvo. Najmanje me pa more dolo-

teti tak očitek iz peresa g. Pucelja, Bukovca in drugih takih njegovih vazalov. Ko sem povzdignil svoj glas za ustanovitev Samostojne kmetijske stranke na znanem zboru ustanovnikov v restavraciji »Novi svet« v Ljubljani in vnesel z izjavo svoje pripravljenosti energičnega sodelovanja ognjevitost v ta srečni zbor, in ko sem od tega časa naprej z žrtvovanjem svoje ga rahlega zdravja in oškodovanjem svojega gospodarstva nosil to lepo kmečko idejo po shodih in sestankih širom naše Štajerske in Prekmurja s tako velikimi uspehi, je še dolgo bil ta gospod, ki se drzne izraziti take očitke, ognjevit podpredsednik »Jugoslovanske demokratske stranke«. Bil je večkrat pozvan od mojih strankinih prijateljev, naj se pridruži našemu pokretu, je pa to z njemu lastno ošabnostjo odklonil. V našem krogu se je pojavil šele, ko si je poprej otipal položaj in pripravil razpoloženje, da postane poslanec. Torej, komaj par mesecev pred volitvami je zapustil svojo demokratsko stranko, da gre za poslanca v drugo stranko. In tak človek se drzne trditi, da sem postal nezvest ideji, kateri sem kumoval in katero ves čas negujem kot punčico svojega očesa. Na njemu lasten način je previdno skoval neobstoječa nesoglasja. Proti takemu početju čutim kot eden najglavnejših strankinih organizatorjev potrebo, da povzdignem svoj glas.

Stojimo pred novimi volitvami v narodno skupščino. Samostojna kmetijska stranka se je udeležila že dveh volitev. Iz prvih je izšla zmagovito, ker je obljubila izmučenemu kmečkemu in podeželskemu ljudstvu, da bo na učinkovit način sodelovala pri urejanju naših gospodarskih in javnih razmer. Največjo važnost je igrala naša zahteva pri nas na Štajerskem, da se ustvari samostojna uprava naše lepše Štajerske in Prekmurja s sedežem v Mariboru. Ta naša posebna zahteva je razplamtela naše ljudstvo, ki je težko občutilo stalno zanemarjanje in omalovaževanje naše pokrajine od strani Ljubljane, osobito v času nesrečnih »Narodnih vlad«, ki so z marsikatero nerodnostjo bičale naše ljudstvo in s tem širile nezadovoljstvo in nerazpoloženje proti državi sami. — Ljudstvo je prišlo do spoznanja, da je ljubljanski centralizem mnogo večje zlo, nego beograjski centralizem. Volitve so minule, izvoljeni smo bili štirje poslanci iz mariborske oblasti in istotako štirje iz ljubljanske. Bili smo to šestorica kmetov z dr. Vošnjakom, odličnim narodnim delavcem, ki je v inozemstvu s svojo bogato znanostjo zainteresiral najodličnejše svetovne može, kakor Wilsona i. dr. za mali slovenski rod, izdal mnogo knjig v angleškem in francoskem jeziku, da zainteresira široke mase teh narodov za malo in čilo pleme Slovencev v Avstriji. Temu njegovemu delu se imamo v odlični meri zahvaliti, da smo Slovenci sploh v sestavi naše Jugoslavije, in da nas ni v celoti pogoltnila Italija. S postavitvijo dr. Vošnjaka našim kandidatom, ki je živel in bil posestnik v Gorici, smo hoteli pokazati antanti, da smatramo solnčno Gorico in naše slovensko Primorje kot jugoslov. last. Kandidirali smo tudi odličnega znanstvenika, sedanjega živinozdravniškega referenta mariborske oblasti, gosp. dr. Rajerja, ki sta bila oba v odlično pomoč nam kmečkim poslancom.

Ko smo prišli v Beograd, smo iskali kot poslanci kmečkega pokreta sorodne poslance in poslanske skupine.

In tako smo naleteli na klub srbskih kmetov ali zemljoradnikov. Mislili smo, da imajo istotako poštene in zdrave namene, delati v korist in na predek vsega kmetijstva in države, a smo bili na žalost v kratki dobi par mesecev v nasprotnem prepričanju. Naše narodno gospodarstvo je namreč tedaj najhujše morila visoka izvozna carina. Od vseh strani naših volilnih okrožij so prihajali obupni klici: »Znižajte nam carino za izvoz živine, sadja, lesu itd., sicer propade celotno naše gospodarstvo«, ker so bile glavne naše trgovske žile v Nem. Avstrijo in Italijo popolnoma podvezane. Kmetje iz vseh vinorodnih in sadjarskih krajev so pritiskali na nas, da se zniža blazno visoka trošarina na žganjekuho, za sadne in vinske odpadke, ki sploh niso za drugo porabo kot za žganjekuho. Te stvari, četudi mogoče na videz izgledajo brez bogvekega pomena, so vsekakor velikanskega gospodarskega pomena za najubožnejše naše okraje — vinogradne okoliše.

Zemljoradniški klub kot tak, v katerem smo bili tudi mi, je šel z nami vred devetintrideset poslancev. Celoten klub je bil v opoziciji, ali proti vladnim strankam. Mi slovenski kmečki poslanci smo dobro vedeli, ako posamezni od nas ali nas vseh osem stavi zahteve za omiljenje nesrečne carinske politike in trošarinskega zakona, bo to brezuspešno in nam vlada tega ne bo dovolila. Upravičeno upanje smo pa imeli, da se to zgodi vsaj v nekoliko meri, ako to zahteva cel klub, t. j. vseh 39 poslancev. Zatorej smo po temeljitem razloženju naših žalostnih gospodarskih razmer v skupni seji vseh teh 39 poslancev zahtevali in prosili, da se vsi zavzamejo za odpravo teh velikih gospodarskih krivic, ki jih prenašajo slovenski kmečki in občegospodarski krogi. Omenjeno bodi tukaj, da je bila med takozvanimi zemljoradniki dobra polovica inženjerjev in doktorjev, ki večinoma niti pojma niso imeli o kmetijstvu ter so prišli v zemljoradniško stranko v glavnem, da se maščujejo nad svojimi političnimi nasprotniki. Kolikor je bilo kmetov v tej skupini, so bili poštene ljudi in smo jih, ker tudi sami niso hoteli kaj takega, lahko pridobili, da so glasovali za te naše upravičene zahteve, ki smo jih posamezno prednašali pred klubovo sejo. S pomočjo pravih zemljoradnikov, poštenih kmečkih poslancev, smo pri glasovanjih v seji nas 39 dobili večino, tzv. paradni zemljoradniki iz Srbije in Bosne se vedno glasovali proti. Dobro se spominjam, da smo imeli tako zahtevo po olajšanju carin in zmanjšanju trošarine pred klubovo sejo. Na zgoraj opisan način se nam je posrečilo dobiti večino, a že isti večer sta duševna voditelja zemljoradnikov, gg. Avramović in Joca Jovanović-Pižon tajno povabila svoje neubogljive srbske kmete-poslance v svoja razkošna stanovanja in jih pošteno okregala, zakaj držijo s Slovenci, češ: »Slovenci so itak navajeni to plačevati, ker to plačujejo po avstrijskih zakonih, katere so prinesli s seboj kot dedščino. Če se pa ni zavzamemo za njih zahteve po znižanju carinskih postavk, po odpravi ali znižanju trošarine, ki jo plača slovenski kmet, ali za olajšanje zakona o dohodnini slovenskim kmetom in obrtnikom, bo to velik odpadki iz državne blagajne. In ker finančni minister mora imeti denar za kritje raznih državnih stroškov, bodo morali srbski kmetje to plačati.«

Na tako nesramen način se je spreobrnilo mnenje in takoj drugi dan, mesto da bi šla deputacija, kaor je bilo dogovorjeno, do pristojnih ministrov, da predloži in utemelji te upravičene zahteve, so zahtevali ti paradni kmetje iz zemljoradniškega kluba, da se takoj skliče nova seja vseh nas 39 poslancev, ki je z obratnim glasovanjem srbskih kmetov, ki so bili

ustrahovani po njih nekmečkih voditeljih, večerajšnji sklep, da se zavzamemo za naše zahteve, razveljavila. Isti slučaj se je večkrat ponovil in mi slovenski kmečki poslanci smo se nešteto krat posvetovali ali ima sploh še pomen, da smo v družbi ljudi, ki nimajo in nočejo imeti nikakega smisla za naše potrebe.

Dolžan sem te trpkosti javnosti sporočiti, v upravičeno mojega velikega koraka. V podkrepitev vsega tega moram objaviti še en neljub in jako žalosten dogodljaj:

Ena skupina paradnih kmetov-poslancev je predložila klubu nas 39 poseben načrt »zakona ustava«. V tem načrtu so bili taki nesprejemljivi odstavki, ki v glavnem nimajo s kmetijskimi potrebami nič opravka in so le golo prepisani od komunistov. Tako na pr. zahteva ta načrt, da se uredi država po načrtu svetov (vaških svetov), da se naj odpravi lastninska pravica in se naj vse uredi po sovjetskih zadrugah. Že ti dve točki sta v direktnem nasprotju z mišljenjem našega slovenskega kmeta in gospodarja sploh. Pomislimo, kako visijo naši kmetje, tudi najmanjši kočarji, na svoji lastninski pravici, kako se branijo najmanjšega oškodovanja njih lastninskega prava in ne pripuščajo neupravičenega odvzeta niti ene brazde zemlje, ki je njih last, niti kopice krme, niti najmanjše škode v gozdih ali kje drugje, in kako srdito čuvajo to, kar je njihovega. Kratko: lastninska pravica je našemu gospodarju sveta in nedotakljiva. Razlagamo si zato lahko, da so se temu načrtu uprli celo pravi kmečki poslanci zemljoradniki iz Srbije. V njih ustavnem načrtu je bila še

nadaljna točka, ki istotako pod nobenim pogojem ni sprejemljiva za nas. V odstavku, ki govori o vojski in služenju pri vojaki, se zahteva, da morajo tudi oni, ki za vojaško službo po zdravniškem pregledu niso sposobni, torej že takorekoč slabotnejši in bolniki, za dve leti h kadru in morajo izvrševati razna dela za državo, kakor: zidanje državnih poslopij, napravo cest, osuševanje močvirij itd. Kakor so ta dela potrebna, nismo mogli mi pristati na to, da bi mogli slabi, ki celo po pregledu zdravnikov niso sposobni za vojaško službo, v dveletno državno delo in da bi se isti porabljali, kjerkoli bi se to zljubilo vojni upravi, smo morali taki nameri najodločnejše ugovarjati in smo tako od stopnje do stopnje prišli do spoznanja, da nismo bili v klubu ali zboru poslancev, ki hoče braniti kmečke koristi in njega največje svetinje lastninskega prava, temveč, da smo zablodli v nekaj zbor poslancev, ki ima pretežno boljševiske nazore, katere niti mi poslanci niti naši volilci ne morejo odobravati. Podpisani sem že tedaj zagrozil, da za tako politiko mi nočemo in ne moremo nositi odgovornosti, ter sem zahteval, da se skuša najti potov uspešnega sodelovanja pri upravi naše države, kajti le tako bomo razburjeno naše ljudstvo, ki so ga poleg mnogih drugih, mučile spočetka navedene nadloge, za silo pomirili. Bali so se, da se ločimo od njih, katere izjave so razen mene česče podajali vsi naši kmečki poslanci, izvzemši g. Mermoljo, ki je zastopal stališče, da je tudi ta tako zmeden načrt ustave, iz katerega sem zgoraj naštel nekatere za nas nesprejemljive točke, tudi sprejemljiv za nas. Višek našega

riboru, ki naj rešuje vse slovenskega gospodarstva se tičeče zadeve v lastnem delokrogu. Dalje smo zahtevali, da se z ustavo zagotovi ustanovitev tkz. gospodarskega sveta za celo državo, ki bi se sestavljal iz zastopnikov vseh stanovskih organizacij in bi imel nalogo in pravico, dajati inicijative za zakone gospodarskega značaja, kakor tudi o vsakem zakonu poprej ko pride pred poslance, dajati svojo strokovno mnenje in pripombe, kar bi bilo velikanske važnosti in garancija za dobro zakonodajo. Te vse naše zahteve je vlada sprejela in obljubila, da se izvedejo. Carinske zadeve je imel priliko ugodno rešiti naš minister v vladi, kar je hitro prijetno odjeknilo v naši lesni trgovini kakor tudi pri naši živinski kupčiji. Podpisani sem imel priliko, kot član najvažnejšega parlamentarnega odbora, tkz. zakonodajnega odbora o priliki pregledovanja in uzakonjenja naredb prejšnjih deželnih vlad, med katere so spadale tudi naredbe glede maksimalnih cen, oviranja živinske trgovine in druge take sitnosti, ki nam jih je dala le slavna »Narodna vlada« v času, ko so neomejeno gospodarili tamkaj naši klerikalci, iste potom svojih tozadevnih predlogov kljub ljutemu odporu klerikalcev razveljaviti. Tako smo šli od uspeha do uspeha. Razen teh splošnih stvari se je osobito meni posrečilo marsikatero težko stvar posameznikom ugodno rešiti. In ni ga okraja v Sloveniji, da bi ne bil deležen teh koristi. Da je pa bilo nam mogoče to doseči, moramo biti tudi toliko poštene, da nismo vse to dosegli s silo, na podlagi naše moči — kajti bilo nas je samo osem. Te naše zahteve in peče zadeve so morali podpirati in glasovati za nje tudi stranke, s katerimi smo bili skupaj na vladi. Lojalno moram priznati, da smo le s pomočjo teh, sicer z našim odločnim zahtevkom, vse to dosegli, in to so bili v glavnem radikalni in demokrati, ki so tvorili z nami večino.

Naš klub 8 poslancev je šel v opozicijo vsled užaljenosti g. Pucelja, ker je klub zahteval, da naj za časa volitev on odloži ministrsko mesto in naj pride na njegovo mesto marljivi predsednik kluba g. Rajer, ki bo po mišljenju kluba vsaj tako dobro vodil zaupano mu ministrstvo, kot g. Pucelj. Ko se je to g. Pucelju naznanilo, se je kazal užaljenega in je takoj predlagal: »Pojdimo v opozicijo!« Navzoči poslanci, med njimi tudi tisti, ki so prav redkodaj duhali za časa poslančevanja beograjski zrak, so to iz demagoškega razloga takoj sprejeli. »Slo se je na volitve«, so mislili, »in čez vlado udrihati je veliko lažje, kot kazati na svoje delo, ki ga nekateri niso vršili.«

Po nesreči sem bil podpisani isti čas priklenjen radi težke operacije na bolniško posteljo ter nisem mogel poseči vmes, da to nesrečno taktično potezo, ki je imela za posledice polom pri volitvah, preprečim. Jaz sem stal na stališču: »Če smo bili dve leti v vladi, in imamo hvala Bogu srečo kazati na tako lepe uspehe, ki so prišli najširšim plastem našega ljudstva v korist, ne smemo radi volitev bežati iz vlade.« Jaz, ki sem neprestano delal v parlamentu in med narodom, se nisem bal volitev. Imel sem pogum stopiti pred narod in mu dokazati uspešno delo, ki sem ga vršil za koristi in dobrobit svojih volilcev. Drugi pa so se postavili na bolj komodno stališče. Od tod izvirajo nasprotja v pogledu na strankino taktiko, ki se od meni nasprotni strani vedno naglašajo.

V kratkih besedah rečeno, obstojijo nasprotja v tem: Nas je poslalo kmečko in podeželsko ljudstvo v parlament, da uredimo državo, in ustvarimo boljše razmere, torej da zidamo, ne pa razdiramo. A gg. Pucelj, Mermolja, Dobnik in drugi lenuhi so se postavili na stališče igrati vloge klerikalcev, češ, bolj kot bomo zmerjali in

neupoštevanja v tem klubu in neposredni povod za ločitev je pa bil proglas, ki so ga izdali paradni zemljoradniki brez naše vednosti in brez vednosti pravih srbskih kmečkih poslancev v imenu nas vseh v javnost ter naznačiti ta načrt ustave devetorice paradnih kmetov zemljoradniškega kluba kot naš skupen predlog, torej, da ga tudi mi odobravamo, čeravno smo vodili najodločnejšo borbo proti takim nesmiselnostim v sejah zemljoradniškega kluba. To so bili torej vzroki, zakaj smo se ločili od takozvanih zemljoradnikov in šli kot poslanci svoja pota v parlamentu.

Kakor omenjeno, je takratni predsednik vlade, g. Pašić pozval tudi zemljoradniški klub 39 poslancev, da predloži svoje zahteve in da sodeluje v vladi. Zemljoradniki so zahtevali med svojimi 27 zahtevami v prvi vrsti zahtevo, da se vzame za podlago razprave o ustavi zgoraj omenjeni, boljševiski

sko pobarvani zemljoradniški ustavni načrt. Samoumevno je bilo, da tedanja vlada tega ni hotela in ni smela storiti, in jasno je bilo, da so zemljoradniki nalašč stavili take zahteve, da jih vlada nikakor ne bo mogla sprejeti. Ker so se pogajanja z zemljoradniki razbila, je pozval g. Pašić skupino nas 8 kmečkih poslancev, da predloži svoje pogoje za sodelovanje v vladi. Mi smo predložili same zahteve gospodarskega značaja in sicer: da se odpravijo maksimalne cene na kmetijske pridelke, da se otvori s istimi svobodna trgovina, da se znižajo železniški tarifi za dovoz žita in moke za hrano v Slovenijo; da se otvori promet in ukine carina za izvoz sadja, živine in lesa; da se zgradi železnica, ki naj veže Slovenijo z Mursko Soboto. Te čiste gospodarske zahteve so bile od tedanje vlade gladko sprejete. Razen tega smo zahtevali, da se nam v ustavi zajamči, da dobimo gospodarsko avtonomijo v Ma-

Pri dopolnjevanju

MAGGI-jeve zabele

Cene dopolnjenih steklenic

Štev.	0	1	2	3
Din	5'—	10'—	17'—	36'—

naj se pazna to, da se zabela dopolni iz Maggi-jeve velike originalne steklenice, ker se v teh steklenicah po zakonu sme shranjevati, oziroma prodajati samo Maggi-jeva zabela in ničesar drugega.

udarjali čez vladu in žalostne gospodarske razmere, večje uspehe bomo imeli.

Ljudstvo pa ni slepo. Videjo je, da ugovarjajo delu vlade, katere člani večine so bili. Jaz sem na to nevarnost večkrat opozarjal, a zaman. Grajal sem to postopanje, a tudi zaman. Postavil sem se že tedaj na stališče, da bi bilo za stranko najbolje, da ne gre v volilno borbo sama, temveč v skupnem nastopu s strankami, s katerimi je izvedla največje delo — državno ustavo.

Vsled tega svojega stališča sem si nakopal tudi nasprotstvo pri ljubljanski S. K. S.-gospodi. Kako je bilo moje stališče pravilno, so pokazale volitve marca 1923. Mesto poprejšnjih 8 poslancev je stranka izvojevala samo enega, in niti ta ni imel zadostno število glasov ter je bil izvoljen le vsled izrednega slučaja. Vse narodne in napredne stranke v Sloveniji so marširale v ta volilni boj vsaka zase. Berba je bila ljuta, da ne rečem naravnost ogabna. Mi vsi, ki imamo enake poglede na državo in nje ureditev, smo se tepli med sabo in konec je bil tak, kot je moral biti. V medsebojnem boju smo potrošili sile, zbegali vse volilstvo in pripomogli klerikalcem do popolne zmage. Vse narodno-napredne stranke brez sečjalnih demokratov so zbrale preko 15.000 glasov, a dobila ni niti ena niti druga poslanca. V našo sramoto pa je bil izvoljen zastopnik štajerskih renegatov-nemčurjev in celo dva radičevca.

Slovensko ljudstvo! Do take sramote v bodoče ne sme priti! Klerikalci so nam zaigrali v teh dveh letih njih absolutne zmage ves naš ugled in upoštevanje v Beogradu. To nesrečo naše gospodarstvo in naša kultura težko občuti. Dosti gorja so nam naprtili s svojo hlapčevsko vlogo z »Markovim protokolom«. Zapomnite si! Oni nosijo polno odgovornost za blazno finančno politiko, ki se izvaja v Sloveniji, polno odgovornost za nesrečni novi vojaški zakon, polno odgovornost za grozni taksoni zakon, ki predvideva ogromne takse za vsako najmanjšo stvar, ki ubija največje narodno premoženje, tkz. umišljeni kapital, odgovornost za kuluk, katerega so radikali sami, uvidevši neprimernost te srednjeveške naredbe, razveljavili. Za vse te trpkosti trdim, da so odgovorni v glavnem naši klerikalci, kajti brez njih glasovanja bi ne bile sprejete, kakor sem prepričan, da bi bila vlada njih spreminjevalne predloge sigurno sprejela, da so jih resno stavili. A mignili niso niti z mezinem. Kakor sem bil prepričan pri marčnih volitvah 1. 1923., tako se mi je sedaj še bolj utrdilo prepričanje, da je neobhodna potreba, da gredo vse napredne in narodne stranke, varovaje svojo neodvisnost v volilni boj proti skupnemu in največjemu sovražniku — klerikalcem in Radiću.

Iz teh vsega uvaževanja vrednih razlogov in srčno željo, da dobi naša lepa Slovenija poslanca, ki bodo z resnim in poštenim delom v parlamentu uspešno čuvali gospodarske in druge koristi naše izmučene ožje domovine, sem se s svojimi prijatelji, ki so najuplívnejši in najdelavnejši delavci v naši stranki, odločil za sodelovanje z Narodnim blokom, v katerega volilnem sporazumu je dano polno jamstvo, da dobi tudi naša stranka dobro parlamentarno zastopstvo.

Pozivani vsled tega vse prave pristaje kmečkega gibanja, da delajo v tem smislu in pomagajo s tem do čim sijajnejše zmage.

Št. Jur ob J., dne 22. dec. 1924.

Josip Drogenik,

srezki kandidat Narodnega bloka.

Politične vesti.

Narodni blok. Poročila, ki prihajajo v Beograd, vedno jasneje pričajo o življenju in naravnosti sijajnem razpoloženju za Narodni blok. Pozicija in ugled Narodnega bloka se jačata od dne do dne tako v državi sami, kakor tudi v izozemstvu.

Tudi kmetje brežiškega okraja za Narodni blok. Na zborovanju zbora zaupnikov SKS brežiškega okraja, ki se je vršila v nedeljo, dne 21. t. m. v Brežicah, je organizacija SKS v brežiškem okraju sklenila, da se pridruži

Narodnemu bloku. Dosedanji Pucijev kandidat Fran Strgar je na zborovanju med burnim odobravanjem izjavil, da odstopa od kandidature na Pucijevi listi in je nato na soglasno željo zaupnikov sprejel kandidaturu na listi Narodnega bloka za srez Brežice. Ti sklepi zaupniškega zbora so povzročili med vsemi narodnimi krogi brežiškega okraja živahen in zelo simpatičen odmev.

Radičeva stranka v agoniji? Iz Zagreba poročajo, da je 21 poslancev HRSS pod vodstvom poslanca Jalžabetiča izstopilo iz stranke z motivacijo, da ne morejo odobravati strankine zveze s tretjo internacionalo, in z za-

htevo, da narod obračuna s svojimi nasprotniki.

Mednarodna akcija boljševikov se tudi v naši državi zasleduje z vso pozornostjo. Naši veliki zavezniki polno odobravajo ukrepe naše vlade proti boljševiškim eksponentom in destruktivnim elementom. Pripravljajo se ostri ukrepi proti boljševikom in njihovim zaveznikom v naši državi.

STRIHNIN
popolnoma svež, za pokončavanje
zveri je dospel. SANITAS, Celje 90.

Dnevne vesti.

Vesele božične praznike želita vsem naročnikom, čitateljem in so-trudnikom

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
»NOVE DOBE«.

ZA POŠTO so veljavni naslednji prazniki: Novo leto (1. I.), Svečnica (2. II.), Sv. Jožef (19. III.), Marijino oznanjenje (25. III.), ako ni isti dan Veliki petek. Velikonočni ponedeljek, Vnebohod, Binkoštni ponedeljek, Sv. Rešnje Telo, Vidov dan (28. VI.), Sv. Peter in Pavel (29. VI.), Marijino vnebovzetje (15. VIII.), Marijino rojstvo (8. IX.), Vsi svetniki (1. IX.), Praznik ujedinjenja (1. XII.), Brezmadežno spočetje D. M. (8. XII.), rojstni dan Nj. Vel. kralja (17. XII.), Božič (25. XII.), Sv. Štefan (26. dec.). Blagajnice se zapirajo za stranke na poštah, katere imajo uradne ure od 8. do 12. ure in od 14. do 18., ob 17.30.

ZNIZANA VOŽNJA na državnih železnicah za učiteljstvo. Tozadevne prošnje je vlagati na ravateljstvo državnih železnic s shko in 10 Din v gotovini za legitimacijo.

PREPOVEDAN LIST. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi »Oesterreichische Grenzwehr«, ki izhaja v Radkersburgu in piše proti interesom Jugoslavije.

SMRTNA KOSA. V petek, dne 19. t. m. je umrl na Frankolovem pri Celju v 66. letu starosti gosp. Dominik Bezenšek, brat profesorja A. Bezenška. Bil je zaveden narodnjak. N. v m. p.

REDNI OBČNI ZBOR STAREŠINSKE ZVEZE »TRIGLAVA« se vrši dne 27. dec. 1924 ob 8 uri zvečer v kmetski sobi Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav

predsednika. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo funkcionarjev. 4. Volitve predsednika in odhoda. 5. Vprašanje proslave 50-letnice »Triglava«. 6. Slučajnosti. — Vse starešine vabi k obilni udeležbi odbor.

JADRANSKO ZAVAROVALNO DRUŠTVO V TRSTU (Riunione Adriatica di sicurtà), ustanovljeno 1838, je zvišalo svojo delniško glavnico od 20 na 100 milijonov lir, od česar je polno vplačanih 40 milijonov lir. — Društvo je razširilo svoje delovanje na vse države kontinenta ter šteje v svojem koncernu 15 društev v 10 evropskih državah. S tem povišanjem delniške glavnice je osnovalo društvo jamstvene fonde, ki, preračunjeni v zlato pariteto, prekašajo predvojne društvene jamstvene fonde ter uvrščajo društvo med prve internacionalne svetovne zavode. Razvoj društva prikazujejo sledeče številke: Premijski dohodek v elementarnih oddelkih: Leta 1919. lir 50 milijonov; leta 1923. lir 167 milijonov. Nova življenska zavarovanja: Leta 1919. lir 85 milijonov; leta 1923. lir 423 milijonov. Društvo posluje tudi v naši državi v vseh oddelkih zavarovanja z zelo dobrim uspehom.

DANAŠNJI ŠTEVILKI »NOVE DOBE« je priložen prospekt glavne kolekture državne razredne loterije bankovnog komanditnog društva A. Rein i drug, Zagreb, nakar posebno opozarjamo naše cenj. čitatelje.

V zalogi
prvovrstni ogljen papir
pri FRANC BAR, Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5.

Novoletna številka »Nove Dobe«

izide v povečani nakladi in v povečanem obsegu v sredo 31. decembra Za trgovce in obrtnike se nudi ugodna prilika za inseriranje. Cenjene inserente prosimo, da nam izroče svoje oglase najkasneje do torka opoldne.

Prihodnja številka »Nove Dobe« izide v sredo 31. decembra kot novoletna številka. V ponedeljek 29. decembra »Nova Doba« ne izide.

Upravništvo »Nove Dobe«.

Celjske novice.

Seja celjskega občinskega sveta

v ponedeljek, dne 22. t. m.

Župan dr. Hrašovec otvori sejo ob tričetrt na 7. uro zvečer. Seji prisostvujejo skoraj vsi obč. odborniki. Zapisnik zadnje obč. seje se odobri brez debate.

Volitev v disciplinarno komisijo. Na predlog personalnega referenta prof. Mravljaka se volijo v disciplinarno komisijo za mestne uslužbence sledeči obč. odborniki: referent za personalne zadeve prof. Mravljak (njegov namestnik Vranjek), dr. Kalan (njegov namestnik Lešničar), Marčič (njegov namestnik dr. Goričan), Kavš (njegov nam. dr. Dobovišek).

O personalnih zadevah referira obč. odb. prof. Mravljak. Kot pobiratelj tržnih pristojbin se nastavi polic. nadzornik v p. Andrej Bedrač. Povišajo se prejemki pogodbenih nastavljenčev mestnega magistrata, usluž-

bencev mestnih podjetij, cestnih pometalcev in hlapcev oskrbnitva. Pri tej priliki so pokazali nekateri obč. odborniki zlasti iz opozicije svojo reakcionarno stališče napram uslužbenem, katerim no privoščijo v sedanjih težkih razmerah vsaj eksistenčnega minimuma.

V pravnih zadevah poroča obč. odb. dr. Kalan. V domovinsko zvezo so bili sprejeti: oostrežnica Gajšek Marija, kuharica Koren Franciška, hišnik Biderman Ferdo, služkinja Lavrine Neža, veletrgovca Stermecki Rudolf, služkinja Pavšer Terezija in podžupan Gobec Dragotin. Domovinska zveza se zavaruje trg. sotrudniku Schittanzu Josipu. Prostovoljno se sprejmeta v domovinsko zvezo poslovodja Hubert Maksim in bančni uradnik Rupnik Ivan. Obč. svet odkloni priziv nekaterih strank, katerim je naložil mestni magistrat 20-kratno globo radi netočnega plačevanja cestne

naklade. Pravni odsek je tudi perulstriral sklepe bivšega nemškega obč. sveta ob preobratu, ni pa našel ničesar več, kar bi bilo v škodo mestne občine in kar bi bilo vsled tega treba razveljaviti.

Za finančni odsek poroča njegov predsednik obč. odb. dr. Božič. Ker so se vršile občinske volitve pozno v jeseni in se je novi obč. odbor konstituiral šele koncem oktobra, ni bilo mogoče pravočasno obravnavati proračuna za 1. 1925. Vsled tega sklene obč. svet naprositi veliko županstvo, da dovoli pobiranje dosedanjih obč. davščin in doklad v istem obsegu in na isti način, kakor doslej, tudi za mesec januar in februar 1925. Proračunska seja se bo vršila predvideno še v prvi polovici meseca januarja. Več strankam se odpišejo stroški za desinfekcijo o priliki nalezljivih bolezni. Sportni klub v Celju je prosil obč. svet, naj se mu odpiše veselilni davek za tekoče leto, ker ga tudi država več ne pobira. Sklene se principijelno oprostiti te davščine vse sportne prireditve v Celju, ako tudi država več ne pobira tega davka. Sportnemu klubu se dovoli enkratna izredna podpora 500 Din. Podpori se naklonita nadalje še sledečima društvoma: Podpornemu društvu za revne učence na drž. realni gimnaziji v Celju 1000 Din in Slovenski dijaški zadrugi v Pragi 1000 Din. Odobri se račun za preureditev sejne dvorane na mestnem magistratu.

O gospodarskih zadevah poroča občinski odbornik Lešničar. Pod Pečovnikom je ponesrečil eden konj mestne občine; sklene se nakupiti drugega konja. Letna najemina drž. trgovske šole v Celju se zviša od 3000 na 5000 dinarjev, da se s tem poviškom krijejo razna popravila, ki so potrebna na poslopju mestne osnovne šole, kjer je nastanjena tudi trgovska šola. Vsled pomanjkanja primerne kritja se odloži nekatere naprave na poslopju meščanske šole. Iz mestnega gozda nad parkom krajejo razni ljudje suhljad in tudi sveža drva. Sklene se strogo kontrolirati, kdo prihaja iz tega gozda z drvami v mesto. Brez nakaznic ne bo smel odslej nihče več pobirati v mestnem gozdu drv. Mestnemu gozdarju pa se naroči, da pregleda tedensko tudi ta del občinskega posestva, da ne bodo razni ljudje delali mestni občini na mladih nasadih občutne škode. Mestna občina pristopi kot reden član h Konjerejskemu društvu mariborske oblasti. Istemu se nakloni tudi enkratna izredna podpora 200 dinarjev.

Za obrtni in tržni odsek poročata obč. odb. podžupan Gobec in Lešničar. Za nekatera obrtna dovoljenja v mestnem okolišu se izreče lokalna potreba, večino prošenj pa se odkloni. Dvema stojničarjema se dovoli prodajati na Glavnem trgu meso, oz. slanino in klobase. Odkloni se prošnja neke stranke za stojnico na Slomškovem trgu, kjer hoče poleg že obstoječe stojnice prodajati razno obleko.

Pri slučajnostih predlaga obč. odbornik dr. Kalan, da se izvoli za 1. 1925. nova »stanovanjska komisija ter razsodišče. Po kratkem prekinjenju se zedinijo vse stranke na sledeče gg.: za predsednika stanovanjske komisije se izvoli obč. odb. Vranjek, za njegovega namestnika obč. odb. dr. Goričan; prisedniki, in sicer iz vrst stanovanjskih najemnikov Lah (namestnik Jelen), iz vrst hišnih posestnikov ravn. Kralj (namestnik Drofenik). Razsodišče se je izvolilo doodanjanje, samo da je vstopil še obč. odb. dr. Rus.

Ob 11. ponoči zaključil župan dr. Hrašovec občinsko sejo. Prihodnja seja se vrši kmalu po Novem letu.

Radio-termalno kopališče Laško

otvorjeno celo leto.

Od 1. sept. naprej 50 % popusta.

DARUJTE KNJIGE ZA KOROŠKO MLADINO! SKRINJICA ZA NABIRANJE JE PRED CELJSKIM KOLODVOROM.

RAZPIS STALNIH UČNIH MEST NA OSNOVNIH ŠOLAH. 119. številka »Uradnega lista« prinaša razpis stalnih učnih mest v ljubljanski in mariborski oblasti. Med drugimi sta razpisani na šestrazredni deški osnovni šoli s štirimi vsoporednicami v Celju dve učni mesti za učitelja, na šestrazredni dekliški osnovni šoli s tremi vsoporednicami v Celju dve učni mesti za učiteljico in na sedemrazredni deški okoliški šoli s petimi vsoporednicami v Celju dve učni mesti za učitelje.

Smrtna kosa. Umrli je v Žalcu 22. t. m. po daljšem bolehanju v starosti 64 let Engelbert Wenzig, strojnik pivovarne in sladarne v Žalcu. Pokojnik, ki je skozi 35 let vestno in neprestano deloval v pivovarskem podjetju je bil vsestransko priljubljen in čisljen mož. Žalsko gasilsko društvo ga bo težko pogrešalo. Pogreb se vrši v sredo 24. decembra na pokopališču v Žalcu. Naj počiva v miru, žalujočim ostalim naše sožalje!

Smrtna kosa. V petek 19. t. m. je umrl v javni bolnici glavni davčni preglednik v p. g. Oton Leeb v 68. letu starosti. Četudi nemškega mišljenja, je bil tudi napram Slovincem pravičen. Pokojnik je bil miren in značajan mož. Pokojnikovo truplo so položili v nedeljo, dne 21. t. m. na mestnem pokopališču k zadnjemu počitku. N. v. m. p.!

REDKA STAROST. V nedeljo 14. t. m. je umrla pri svoji hčerki v Gor. Smartnem posestnica Ana Pisjak iz Kozjeka pri Vitanju, v visoki starosti 102 let. Pokojnica je imela četrto otrok, od katerih je najmlajša hčerka stara 64 let.

UMOR ALI NESREČA? V noči od 21. na 22. t. m. ob 3. zjutraj je našel železniški čuvaj Ivan Orinek na dvotirni železniški progi blizu cinkarne, 55 korakov od kilometerskega kamna 342.3 ob fevih tlačnicah (smer vožnje: Celje—Maribor) grozno razmesarjeno moško truplo s koncem razbite glave v smeri proti Celju, torej nasproti smeri vozečega vlaka. Skupno s pozvanim policijskim stražnikom sta odšla na lice mesta. Na železniški progi je ležalo truplo, in sicer kos vrata, leva roka je bila položena čez levo tračnico in odrezana, istotako tudi desna roka. Nogi je imel stegnjeni in 50 cm vsaksebi. Od glave so ostale na dotičnem mestu le rujave brke in neobrita siva brada. 8 korakov vstran je ležal del razbite lobanje, 2 koraka dalje kup možgan in korak od možgan ob tračnici še zadnji del lobanje ter dolgi kostanjevi lasje. Mrtvec je bil oblečen v zamazano delavsko obleko. Pri sebi ni imel nikakih listin, pač pa nekaj drobnarij in samokres s tremi naboji, od katerih imata dva znake sproženja petelina; vendar pa v samokresni cevi ni znaka, da bi se bilo isto noč iz njega streljalo. Neznanka je, kakor vse kaže, okrog 11. ponoči povozil brzovlak, ki pelje ob tem času proti Mariboru. Po izpovedi nekaterih sosedov je bilo v času med 11. in 12. ponoči čuti s proge kričanje več ljudi. Obstojta sum, da je bil neznanec, ki se ga do sedaj še ni posrečilo agnosirati, umorjen in nato položen na železniški tir, za kar govori lega razbite lobanje in trupla. Truplo je bilo dne 22. t. m. okrog poldneva prepeklano v mrtvašnico okoliškega pokopališča. Vrše se nadaljne obsežne poizvedbe o zagonetnem slučaju.

DRUŠTVO STANOVANJSKIH NAJEMNIKOV sklicuje v soboto, dne 27. dec. t. l. ob pol 8. uri zvečer redni občni zbor. Na zboru se bo poročalo, kako se imajo najemniki zadržati med časom, dokler se ne uzakoni novi stanovanjski zakon. Vstop na zborovanje imajo samo člani.

KMETIJSKA PODRUŽNICA V CELJU priredi dvodnevni tečaj in sicer dne 28. in 29. t. m. v hotelu »Beli vol«, Celje. Predavajo gg. učitelj Levstik (sadjarstvo), živ. nadzornik Zupanc (živinoreja) in veter. nadzornik Stegu o živinskih boleznih in pomoči v sili.

DRUŠTVO »SVITANJE« V CELJU naznanja, da je prevzelo njeno knjižnico tukajšnje Izobraž. društvo »Bratstvo«. Člani, ki posedujejo knjige in dolgujejo na članarini, naj te obveznosti uredijo v društveni pisarni, Razlagova ul. 11, ali pa pri g. Kavsu, Marib. c. št. 1. Članstvo se naproša,

da še vnaprej obiskuje knjižnico pri omenjenem društvu. Lokal, v katerem se bo nahajala knjižnica, in nje otvoritev se bo naznanila potom časopisja. — Odbor.

VABILA ZA »TRGOVSKI PLES« je Trg. društvo razposlalo. Razume se, da imajo vsi trgovci in trgovski nameščenci dostop tudi brez vabila. Oni pa, katere je društvo spregledalo, se naprošajo, da se zglase v tajništvo društva (poslopje carinarnice, soba št. 36.), kjer dobijo vabilo.

KOLO JUGOSLOV. SESTER V CELJU se najsrčneje zahvaljuje ge. Vošnjakov za darovanih 80 mlečnih štruc, g. Pajku za 18 srajc in 18 sp. hlač in ge. Stermeckijevi za par čevljev.

Prijateljski obrtniški sestanek priredi Občeslovensko obrtno društvo v Celju na Štefanovo v celjskem Narodnem domu. Sodeluje godba. Začetek ob 7. uri zvečer. Vrši se v restavracijskih prostorih. Na sestanek se vabijo vsi obrtniki in prijatelji obrtništva. To obvestilo velja namesto posebnih vabil.

Razkladanje vozovnih naklad v božičnih praznikih. Vsled pomanjkanja vozov je direkcija drž. železnic v Ljubljani dovolila, da smejo stranke na božične praznike, to je 25., 26. in 27. t. m. na tukajšnji postaji razkladati in odvažati vozovne naklade. Nakladanje vozovnih naklad in dovoz, kakor tudi odvoz kosovne robe ne spada v to dovolilo. Razkladanje vozovnih naklad se vrši med uradnimi urami, kakor ob delavnikih.

Nočno lekarniško službo ima ta teden lekarna »Pri križu«, Cankarjeva cesta. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Dijaški kuhinji v Celju je daroval g. dr. Milan Orožen 150 dinarjev mesto venca na grob v Šoštanju umrle ge. Vincencije Goričarjeve.

NESREČE PRI PORODIH, povzročene po neizkušenih babicah, se v zadnjem času sila množijo. V celjski bolnišnici je bila letos in prej cela vrsta slučajev vpisanih bolnic s počeno maternico s smrtnim izidom, ker niso imele pravočasno zdravniške pomoči, tako, da tudi pomoč v bolnišnici ni mogla biti več uspešna. Pri vseh teh slučajih so intervenirale neizkušene babice, ki položaja porodnic niso mogle spoznati pravočasno, niso pravočasno poklicale zdravnika in se ni pravočasno izvršila potrebna operacija. Seve, kako bo spoznala neizkušena babica položaj, če se ni tega nikdar učila?! Ljudstvo pa ponekod še vedno zagovarja neizkušene babice — hvala za to mu deli smrt. — Dr. A. S.

DRSALIŠČE »Pri čolnikih« v Zavodni, oddaljeno 5 minut od mesta, se odpre v četrtek, dne 25. t. m. Led jako trden in varen. Za mnogobrojen poset se priporoča S. K. Celje.

TEDENSKI IZKAZ o nalezljivih boleznih v mestu Celju od 13. do 19. decembra 1924. Škrlatica: Od prejšnjega tedna ostalo 8, na novo oboleli 3, ozdravljena 2, ostalo v nad. oskrbi 9. Legar: Od prejšnjega tedna ostal 1, ostal v nad. oskrbi. Paratyphus: Od prejšnjega tedna ostal 1, na novo obolel 1 ozdravljen 1, ostal v nad. oskrbi 1. — Celje, dne 19. decembra 1924. — Dr. M. Dereani s. r.

SLOVENSKI FANTJE iz 9. čete 21. peš. polka Češkoslovskega v Mavrovih-Hanovih želijo svojim staršem, vsem prijateljem, znaneem in »luštnim« puncam vesele božične praznike in srečno novo leto 1925! — Anton Oset, Anton Uršič, Avgust Golež, Miha Špitaller, Joško Jazbinšek, Karl Novak, Joža Vok, Joža Jesenek, Avgust Es, Peter Veligovšek, Anton Tomišek, Leopold Hriberšek, Anton Snoj.

KAM ZA BOŽIČNE PRAZNIKE? V koncertno kavarno »Central« v Celju. Za božične praznike vsak večer velikomestni koncerti klasične elitne godbe. Vsak popoldan »Čajanka«. Na Silvestrov večer velik, zanimiv spored, kavarna dalje odprta. — Od 1. januarja naprej vsak večer umetniški, pevski, baletno-komični večeri pod vodstvom g. ravnatelja Aleksandra Dobrohotova, opernega pevc-tenorista.

V KONCERTNI KAVARNI »CENTRAL« V CELJU se vrše vsak večer elitni salonski koncerti pod vodstvom znanega kapelnika Güldeberga iz Finske.

Kino.

Kino Gaberje. Četrtek 24. in petek 25. decembra: »Podzemeljska Amerika«. Senzacionalna drama, v glavni vlogi Ilse Norm. — Sobota 27., nedelja 28., ponedeljek 29. in torek 30. decembra: »Stari zakon«. Velika zgodovinska drama v 7. dejanjih. V glavni vlogi Henny Porten.

Mestni kino. Četrtek 25. in petek 26. decembra: »Verižnik«. Moderna slika povojnih razmer. V glavnih vlogah Werner Krauss in Lee Parry. — Sobota 27., nedelja 28. in ponedeljek 29. decembra: »La Marquise de Clermont«. Drama iz dobe francoske revolucije 1789 s predigro v 5 dejanjih. V glavni vlogi Grit Haid. — Torek 30., sredo 31. decembra in četrtek 1. jan.: »Kri — Kri« (Vojvodkinja Terabac). Sijajna veseloigra v 5 dejanjih. V glavni vlogi Lya Mara.

Gospodarstvo.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1925.

(Opozoritev Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi.

a) **Za dohodnino.** Rok za vložitev napovedi za leto 1925. poteče koncem meseca januarja 1925. Do tega roka mora vsakdo vložiti napoved iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se ogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih.

b) **Za rentnino.** Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom leta 1924. niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

Napovedi so po tarifni postavki 321. zakona o taksah in pristojbinah zavezane taksi po 5 Din, ki se prilepiti na napoved. Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

II. Naznanilo o izplačanih službenih prejemkih.

Vsakdo, kdor izplačuje službene prejemke na leto za eno osebo več, nego 5.000 Din, je dolžan vložiti naznanilo o izplačanih prejemkih v letu 1924. do konca meseca januarja 1925.

Za to naznanilo ni plačati nobene takse.

III. Razgrnitev predpisnih izkazov in prizivni roki.

O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v četrtem četrtletju 1924 bodo predpisni izkazi razgrnjeni prvih 15. dni meseca januarja 1925, kolikor niso bili davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

Prizivni rok se pričinja s 16. dnem po razgrnitvi in traja 15 dni.

IV. Jamstvo za dohodnino.

Industrijski obrati, ki so na podlagi jamstva za dohodnino, uveljavljenega s členom 155., št. 4. finančnega zakona za leto 1924-25., pobrali dohodnino od izpremenljivih službenih prejemkov svojih nameščenec, so dolžni v IV. četrtletju 1924 pobrane zneske odprijeti davčnemu uradu do 14. januarja 1925 s posebnim izkazom v dveh izvodih.

V. Davek na poslovni promet.

a) Davkoplačevalci, katerih promet v letu 1924. ni presegal zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din; potem vse svobodne profesije neglede na velikost opravljenega prometa, so dolžni do

dne 31. januarja 1925 vložiti predpisano prijavo, ne da bi čakali na posebni poziv davčnega oblastva.

Napovedati je promet l. 1924.

b) Vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo in vsi oni obrati in ona podjetja, katerih promet je presegal v minulem letu 360.000 Din, morajo voditi knjigo opravljenega prometa in predložiti najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja prijave ter hkratu plačati odpadaajoči 1%-ni davek na poslovni promet.

b) Davkoplačevalci, ki so bili že v letu 1924. zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, so dolžni predložiti prijave in plačati davek na poslovni promet za četrto četrtletje 1924 do dne 30. januarja 1925.

Prijave za davek na poslovni promet so zavezane taksi 5 Din.

Davčni zavezanci, ki prijav sploh ne bi vložili, jih ne bi vložili v določenem roku, odnosno bi napovedali manjši nego dejansko opravljeni promet, zapadejo kazni ter izgube tudi pravico pritožbe zoper odmero davka.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1925 dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1925. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti, in zaračunati poleg 8%-nih zamudnih obresti še za opomin 4% terjanega zaostanka.

H M E L J.

XLIII. brzogovno tržno poročilo.

Nürnberg, 19. decembra 1924. Prodanih 130 bal — povpraševanje po zelenem hmelju — čvrsto.

XLIV. poročilo Hmelj. društva v Žalcu.

Žalec, Č. S. R., 18. decembra 1924. V tretjem tednu tega meseca se je vzdrževalo povpraševanje po hmelju in cene so pred dvema dnevoma poskočile za 100—150 č. K. Dnevno se je prodalo 100—200 stotev po 3000—3100 — danes pa po 3100—3200 č. K za 50 kg. Vkljub bližajočim se božičnim praznikom je razpoloženje na trgu izvanredno čvrsto in cene se dnevno dvigajo za nekaj kron.

(Saazer Hopfen- & Brauer-Zeitung.)
XIV. poročilo Hmeljskega društva v Žalcu.

Žalec, Č. S. R., 19. decembra 1924. Zadnje dni je bilo veliko povpraševanje po hmelju in cene so se skokoma dvigale na 3200 in 3300 č. K za 50 kg. Glavni kupci so eksporterji in komisijonarji, kupujejo zgolj v kritje potrebnih množin hmelja za tu- in inozemske velepivovarne. Ob uri, ko to pišemo, se plačuje za Ia od 3400—3500 č. kron za 50 kg; za IIa od 3250—3300 in za IIIa od 3200—3250 č. K za 50 kilogramov. — Končno razpoloženje je izvanredno čvrsto, cene dvigajoče se. Opek okvir, v katerem se pomikajo cene, dokazuje čvrstost hmelj. trga.

Savez hmelj. društev.

TRTE CEPLJENKE. AMERIŠKE KORENJAKE IN KLJUČE bo oddajala direkcija drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru za prihodnje spomladno sajenje: 1. cepljene trte komad po 1.50 Din (laški rizling, šipon ali moslavec, rizling, silvanec, beli burgundec, žlahtnina in nekaj vrst za namizno grozdje); 2. ameriške korenjake komad po 0.25 Din (solonis riparija 1616, riparija portalis, riparija berlandieri Teleki, rupestris št. 9.) in 3. ameriške ključe komad po 0.10 dinarjev (istih vrst kot korenjake). Te cene se razumejo brez pakovanja franko skladišče. Naročila morajo biti uradno potrjena od dotičnega županstva, da rabi naročnik sadike za lastni nasad. Prednost imajo siromašnejši vinarji iz mariborske oblasti sploh in tisti, ki so člani Zveze vinogradarjev ali Sadjarskega in vrtnarskega društva. Naročila sprejema imenovana direkcija najdalje do 20. januarja 1925.

Ali zahtevate
povsod v kavarnah,
gostilnah, brivnicah
in javnih lokalih
♦ „**Novo Dobo**“ ♦

Božična priloga Novi Dobi

v četrtek, dne 25. decembra 1924.

F. M. Dostojevski:

Božič.

(Iz ruščine prev. A. Vajdič.)

Ste li videli male paglavčke prosjačiti po cestah o Božiču v ledenem mrazu? Skoraj poletna je njihova obleka, okoli vratu imajo ovito staro krpo in vrte se pred vašimi nogami ter brbrajo na pamet naučene besede. Tudi vas zebe in se žurite, da pridete v gorke sobo; baš zato ste nejevoljni nad malimi prosjački, ki tekajo pred vašimi nogami. Ubogi malčki, pomilovanja vredni so . . . O takem dečku sem vam hotel pripovedovati, ne o takem, ki ga pošljejo na »prosjačenje«. Naš deček je še zelo majhen, šest let star, morda še mlajši, tudi njega bi bili morda poslali čez eno ali dve leti na »prosjačenje«. Zgodaj zjutraj je bilo. V vlažni, mrzli kleti se je zbudil. Njegova suknjica je bila tanka, tresel se je mraza; sedeč v kotu na nizki omari, je gledal, kako uhaja sapa iz ust . . . Toda bil je zelo lačen . . . ure so potekale . . . ponovno se je bližal ležišču, na katerem je ležala njegova bolna mamica, kakor cvrtnjak tanko je bila nastlana slama, mesto blazine pa je imela pod glavo kupček zvezanih cunj. Kako usoda jo je li privedla tu sem? Prišla je najbrže s svojim dečkom iz drugega mesta in nenadoma obolela . . . Praznik je pred durmi, drugi prebivalci kleti so se razšli, le v kotu stoka osemdesetletna starka; prej nekoč je služila za pestunjo, sedaj osamljena umira; vzdihovala je, godrnjala ter zmerjala dečka, da se je bal, ji približati se. Vodo je našel v veži, nikjer pa ni našel skorjice kruha. Zopet in zopet se je približal materi, da bi jo zbudil. Bilo mu je tako tesno v mraku, kajti zvečerilo se je že. Nihče ni prižgal luči. Potipal je materin obraz, nič

se ni premaknila, čutil se je, da je mrzla kot stena. Kako mrzlo je tukaj, si je mislil, medtem ko je počivala njegova roka na rami mrtve matere . . . Sopel je v prstke, da bi jih ogrel. Sedaj je našel svojo čepico na postelji, tipaje in tiho je odšel iz kleti. Že preje bi bil šel, a bal se je velikega psa na stopnicah, ki je ves dan tulil pri sosrednih vratih. Sedaj psa ni bilo več tukaj in malček je smuknil na ulico.

Moj Bog, kako mesto! Kaj takega še ni videl. Kako temna je bila noč v kraju, odkoder je prišel, vsa ulica je imela le eno svetilko. Nizke lesene hišice so skrbno zaklepali; komaj se je začelo mračiti, ni bilo nikogar več na cesti, le psi so se zbirali na stotine ter tulili in lajali pozno v noč. Zato pa je bilo tam tako toplo in dali so mu jesti . . . Toda tu . . . Bog! Če bi imel le skorjico kruha, da bi potolažil glad! Kako tu vse križem brenči in hrumi! Toliko luči, toliko ljudi, konji in vozovi in mraz! Iz nozdrvi konj uhaja sapa in zmrzuje v kolobarčkih, kopita udarjajo skozi rahel sneg na kamne. In ljudje se prerivajo . . . Moj Bog! Kako rad bi jedel, če bi bil še tako majhen košček! Kako ga bole prstki!

In zopet ulica, pa še kako široka! Tukaj me gotovo pohodijo. Kako vsi vpijejo, tekajo in se vozijo . . . in luči, toliko luči! Kaj je to? Oj, kaka šipa! In za šipo soba! In v sobi drevo do stropa — božično drevo z zlatimi papirčki in jabolkami! Pod drevosom punčke in majhni konjički. Po sobi tekajo otroci, čedni . . . smejejo se, igrajo, jedo in pijo. Deklica raja z dečkom, kako krasna je! Tudi godbo čuje skozi šipo. Ubogi deček vse to vidi, čudi se in se smeje . . . Sedaj so ga pa začeli boleti prstki na nogah, ročici sta postali rdeči, prstki se ne pregibljejo več. Deček se bridko razjoka in teče dalje. Skozi dru-

go šipo vidi zopet sobo, okrašeno z božičnimi drevesci. Na mizah so razvrščeni razni kolači, rdeči, rumeni . . . Štiri krasno oblečene dame sede tam, vsakemu, ki pride, ponudijo kolača. Vrata se odpirajo neprenehoma, s ceste prihaja mnogo gospode! Malček se splazi do vrat, odpre, stopi v sobo. Oj, kako zakriče nad njim ter mu migajo, naj odide. Ena izmed dam stopi hitro k njemu, mu da kopejko in mu odpre vrata na cesto. Kako se ustraši revček! Kopejka se zakotali po stopnicah, ni je mogel držati s svojimi odrevenelimi prstki. Urno, urno teče proč — kam, sam ne ve. Teče, teče in sope v roke. Toda kaj je to! Ljudje stoje in se drenjajo: na oknu za šipo so razpostavljene tri male lutke, oblečene v rdeče in zelene obleke, kakor bi bile žive. Star možiček sedi na stolu in igra na velike gosli, dva druga stojita poleg in vlečeta po malih goslicah, kimata v taktu z glavicami, se spogledujeta, premikata ustnice, govorita, prav res govorita, samo sliši se ne skozi šipo. Malček resno premišljuje — živi so. Ko se pa domisli, da so lutke, se smeje. Še nikdar v življenju ni videl takih lutk. Gre mu na jok, ko pa pogleda na lutke, se zopet smeje. Hipoma se mu je zdelo, da ga je prijel nekdo od zadaj za suknjo. Poleg njega stoji velik hudoben fantič, udari ga po glavi, mu vzame čepico ter mu podtakne nogo. Pade na tla. Ljudje zakriče. Ustraši se, skoči kvišku in teče, teče — kam, sam ne ve — na tuje dvorišče in se skrije za skladovnico drv. Tukaj je temno, si misli, tukaj me ne bodo našli. Počene, iz strahu komaj diha . . . naenkrat mu je tako lahko, tako čudovito lahko. Ročice in nožice ga ne bole več, toplota pronica njegovo telo, tako toplo mu je kakor za pečjo. In zopet se strese . . . zaspal je. Kako lepo je tu-

kaj spati . . . malo bom posedel in šel potem zopet k lutkam. Ko gleda v sanjah lutke, se mali ubožček smehlja . . . Kakor bi bile žive . . . Ko lutke goslajo, se mu zdi, da poje nad njim mamica uspavanko. Mamica, jaz spin! Oj, kako sladko se tukaj spi. Pridi k meni, k božičnemu drevescu, ga ogovori mil glas. Malček meni, da ga kliče mati, toda ne — ona ni. Nekdo se skloni k njemu in ga objame v temi. Kaka svetloba mu blišči nasproti! Kako božično drevo! Ne, to ni božično drevo! takega drevesa še ni nikoli videl. Vse se sveti, vse blišči, krog in krog same lutke. Toda ne, to so dečki in deklice v svetlih oblekah, letijo k njemu, poljubljajo ga, vzamejo ga seboj in sam leti . . . Njegova mamica se mu veselo smehlja. Mamica, mamica! Kako dobro je tukaj, mamica! In zopet ga poljubljajo otroci, on pa jim pripoveduje o lutkih za šipo. Kdo ste vi, dečki? in kdo ste ve, deklice? jih vpraša smehljaje.

To je Kristusovo božično drevo, mu odgovarjajo. Ta dan pripravi Kristus vedno božično drevo za one otroke, ki ga na zemlji nimajo.

Malček zve, da so bili dečki in deklice na zemlji taki otroci, kakor on sam. Nekateri so umrli vsled mraza, drugi vsled gladi, tretji od udarcev, četrti, ker niso imeli nobene postrežbe, celo pri takih boleznih, pri katerih bi se jim lahko pomagalo. Vsi so sedaj tu, vsi so kakor angelčki, vsi pri Kristusu, ki jih blagoslavlja, in njihove uboge mamice . . . In njihove mamice stoje ob strani, spoznajo svoje dečke in deklice, hite jim naproti, jih poljubljajo, brišejo solze in jih prosijo, naj ne jokajo, kajti tukaj je tako dobro, tako lepo . . .

Drugo jutro so našli hlapci malo trupelce zmrznjenega dečka za drvmi.

F. K. — A. V.

Železniški čuvaj.

Božična povest.

Vladimir Lesnicki je prižgal svečice na malem drevescu, počasi drugo za drugo. Nestrpno pogleda na uro. Štiri že in Marica se še vedno ni vrnila! Tako dolgo ne! Pot v vas je danes slaba, ker je zasnežena; vendar bi morala biti Marica že davno doma, tudi če bi se malo začebljala s prijateljico — kar se sicer do sedaj še ni pripetilo. Pot se vleče eno uro, toda od dveh do sedaj sta pretekli že dve uri — Marica bi morala biti že tu. Danes pač nekaj ni prav. Sneži in sneži nepretrgoma in težko se hodi, zelo težko.

Hitro se polasti Lesnickega tesnoba, nepopisna, grozna tesnoba. Stopi k oknu, pogleda v daljavo — sneg pada in pada v velikih kosmičih. Zopet pogleda na uro. V dobri uri pride brzovlak — dosti časa mu ne preostaja. Urno si ogrne kožuh in hiti na prosto. Od male čuvajnice vodi ozka steza navzdol in čez hrib v vas. Ko Lesnicki stoji ob poti, vidi, kako se je zavalil s hriba zamet, zdaj se pač ne da priti kvišku in Marica ne more dol. Hiti nazaj v hišico po lopato. Z veliko naglico dela ozek prehod. Le počasi delo napreduje. Naenkrat se domisli, da, ako je tukaj zamet, je lahko tudi višje zgoraj, na poti, po kateri mora priti Marica. Sem in tja je kak laz tik poti, po katerem lahko zdrči sneženi plaz in Marica ne more preko. Lahko ostane v snegu, zaide s poti, zdrkne in pade v globino. Vedno bolj

ga strah pretresa — njegov otrok, njegova edinka, njegova oboževanka, odkar je pred letem dni umrla mati — njegova želja, upanje, cilj njegovega življenja! Da se ji le ni kaj pripetilo! V take misli zatopljen je v divjo naglico odmetaval sneg. Velike kepe snega lete na vse strani, pot se nadaljuje, a tudi čas beži. Pogleda kvišku — še kos. Sopiha joč nadaljuje delo, pot mu teče curkoma po obrazu — naprej, naprej! Semintja se vzravna in počije, sapa mu pojema. To ga zadržuje — pred kratkim je bila ura v vaškem zvoniku že pol petih. Končno dospe do gozdnih drevov, ki obrobijo stezo. Z lopato na rami beži po mehki snežni odeji, skače čez sneg, včasih se mu vdere do kolena. Ko pride do mesta, ko lahko pregleda stezo pred seboj, se ustavi, ozira se na vse strani. Marice ni bilo nikjer! In tam, ni li tam kos pota zasnežen? Da, tam je veliko snega nakopičenega in lahko je tam zaiti. Marica, za božjo voljo, Marica! Če je morda do tja prišla in zgrešila pot, da, tam je strma počina in morda je zdrknila v globino. Bliskoma hiti naprej in dospe do nakopičenega snega. Zopet zasadi lopato v sneg, ko vrže prvo kepo snegu, obstoji in zakliče iz vsega grla: »Marica! Marica!«

Zopet kliče in zasliši slaboten klic. Zdi se mu, kakor da prihaja iz globine. Moj Bog, ali je Marica zdrknila res v prepad? Morda si je zlomila celo roko ali nogo? Naprej mora skozi sneg! Toda moj Bog, to traja predolgo predno dospe tja. Hiti med drevesi naprej — toda čuj, v zvoniku bije ura enkrat — še enkrat — in še enkrat!

Tricetrt na pet. Sedem minut čez pet se pripelje brzovlak. Mož se prime za glavo — dolžnost, moj Bog, dolžnost! Pri čuvajnici bi moral stati, tam je njegovo mesto, kadar vozi vlak mimo. Potem šele, ko cdrdra vlak, potem šele sme iskati svojega otroka. Toda če otrok medtem umrje? zmrzne? Že hoče naprej, a dolžnost mu kliče: — Nazaj na mesto, kjer moraš v nekaj minutah stati. Velika nesreča se lahko pripeti, ako nisi tam, ker ni nikogar, ki bi pazil na znamenje, nesreča za mnogo, mnogo ljudi! Toda edini človek tam je vendar njegov otrok, ki mu je bližji kakor tuji ljudje. — Omahuje, kaj bi storil. Kakor velikan stoji dolžnost pred njim. »Vrni se!« Že se obrne, naredi dva koraka nazaj, ko zasliši klic: »Oče, oče!«

Marica! Glas njegovega otroka je. Klic zveni hripavo in obupno. In zopet: »Oče!« Pronikavo in odpovedujoče klicanje je to. Zdolaj mora biti, zdolaj. Pozabil je, kaka sila ga je klicala od tod — njegov otrok, njegovo edino, ljubljeno dete. Ne, ne, nikogar nima razen nje. — Kaj ga brigajo tuji ljudje. Bog mu odpusti, toda njegov otrok je, ki ga kliče. Skoči na rob prepada in pogleda doli. Spodaj zagleda Marico nejasno, na snegu pol čepečo, pol ležečo. »Marica, tukaj sem«, zakliče in hiti skokoma v globino.

»Oče!« kliče otrok, glas je slaboten, ker je utrujena od kričanja. Bolj in bolj se bliža, večkrat mu zdrkne, pade, urno se pobere, končno je pri otroku. »Marica«, pripogne se in dvigne otroka, ga objame in položi ledeno mrzli, solzni obraz na svoje lice —

uboga stvarca je že napol otrpla. »Teli kaj boli?« vpraša oče.

»Noga — noga!« jeclja dete. Po sledi, ki jo je napravil, stopa kvišku. Že je na vrhu, obide sneženo maso ter začne urno teči. Morda vendar še pride do vlaka. Ko drži otroka v naročju, se mu zdi, da se je njegova moč podvojila. Vedno silneje hrope, v prsih čuti bodljaje, ki mu silijo v grlo. Zopet se slišijo udarci ure — ena, dve, tri, štiri, pet! Ne upa si pogledati do hišice — v sedmih minutah — do vlaka ne pride tja. Trenutek postoji, kolena se mu šihe, omahne in pade. Zdi se mu, da sliši bližajoči se bobneči in udarjajoči ropot — ali je brzovlak? Ne, ne, kako se je zgodilo, zopet hiti po poti k čuvajnici.

Tam je njegova hišica! Toda brzovlak je že drvel mimo, ni ga več slišati. Obupne misli mu rojijo po glavi, ko se bliža hišici. Opotekaje se, dospe do klopice ob čuvajnici. Tu spusti otroka, sam pa se sesede brez sapa, z groznimi bolečinami v prsih. Pa čuj — ali se ne vara? Zvoni, da zvonil! Že je na mestu, veliki Bog, ali je mogoče? Šele vlak? Brzovlak? Kmalu je na jasnem, snežni zameti so zadržali brzovlak. Zamuda, zelo velika zamuda! Izmučeni mož se vzravna, elastično se postavi ob progi, oči se mu iskrijo.

Ko je vlak oddrdral, pade v sneg na kolena in česar se ni v tej grozni uri domislil — moli. Opotekaje se, gre k otroku, ki je izmučen in utrujen sedel na klopi, dvigne ga kvišku ter ga nese v malo, mrzlo hišico, ki jo napolnjuje vonj smrečja in napol zgorelih svečic.

Na božični večer.

(Eva T.)

»Dragi Mirko, da bi se ti že vsaj enkrat odločil za ženitev. Pomisli, ako se jaz enkrat vležem k večnemu počitku, ostaneš čisto sam v širnem svetu. Kako osamelega se boš čutil s svojim nežnočutečim srcem!«

Vdova po vladnem svetniku Jablovskem je govorila kot skrbna mati in v njenih še vedno lepih modrih očeh so se lesketale svitle solze. Njen sin, univerzitetni profesor, je stopical nemirno po sobi. Bil je stasit mož tridesetih let, z resnim, lepim obrazom.

»Mamica«, je dejal končno, »kako rad bi si ustanovil lastno ognjišče, če bi našel ženko, tako dobro, tako ljubeznjivo, požrtvovalno in vdano kakor ti. Toda dekleta dandanašnji so čisto drugačna. Zapeljan od lepega obraza sem se tej ali oni približal, a sem bil vsakokrat bridko razočaran. Domišljave, puhle, gizdave in zabavljubne so mlade dame boljše družbe in na tako lutko naj bi se navezal za celo življenje, z njo prenašal izpremembe usode? Ne, mati, raje ostanem čisto sam na svetu!«

Stara dama je zmajala s srebrnolaso glavo.

»Preveč zahtevaš od svoje bodoče usode, sinko moj!« ga je zavrnila. »Opozarjam te le na svojo srčno željo. Najlepše božično veselje bi mi bilo, ako bi jutri na sveti večer lahko blagoslovila svojo ljubo snaho. Toda to so le prazne želje!«

»Nekoliko moraš že potrpeti, ljuba mati«, je prosil smehljaje sin, katerega obraz se je čudovito ožaril. »Jutri morava sveti večer še sama praznovati.«

Ko je hodil čez eno uro v svojem elegantnem kožuhi po ulici, je obviselo marsikatero plamteče žensko oko na stasitem možu, a Mirko Jablovski je šel, ne zmeneč se, mimo. Opazoval je, kar ga je pač zanimalo.

Na nekem pragu je zapazil desetletno deklico, zelo siromašno oblečeno, ki je prodajala škaflice od vžigalic. Svitle lase je imela snažno in skrbno počesane. Njen blodi in suhi obrazek je skazil mraz. V premraženem, temno rdečem roke je sopla, da bi jih nekoliko ogrela.

Sočutno je obstal profesor pred malo.

»Dete moje«, jo je prijazno nagovoril, »vse hočem kupiti od tebe, da greš lahko domov. Tvoji stari te pač ne bodo pustili v tem mrazu prodajati.«

V košarico ji je vrgel petdinarski bankovec.

Osupla ga pogleda deklica in zasvetijo se ji oči.

»To je preveč!« je zaklicala. »Škaflice imam komaj za dva dinarja.«

V malih, otrplih prstih je držala denar.

»Le pustite, jo je zavrnil ljubeznjivi Mirko. »Tudi vse blago obdrži.«

Deklica je veselja zavriskala.

»Najlepše se vam zahvaljujem«, je radostno vzkliknila. »Sedaj lahko kupim malo kruha in ne bo nam treba gladovati.«

»Ali se vam slabo godi?« jo je vprašal sočutno profesor. Iz blelih ustnic je slišal kratko, v srce segajočo povest o pomanjkanju, revščini in stiski.

Oče je umrl, mati je bolehalo že celo zimo in ni mogla ničesar zaslužiti.

Kos za kosom so prodali od revnega pohištva, toda kljub vsem naporom niso bili mati in otroci kos preganati sovražnika revnih, lakote in mraza. Obe najstarejši hčerki sta prodajali od hiše do hiše malenkostne stvari, najmlajša otroka sta pa doma z materjo gladovala in stradala.

Globoko ginjen si je zapomnil profesor naslov matere ter ga zapisal v bilježnico.

Nič ni obljubil, ko se je otrok hvaležno poslovil od njega, sklenil pa je tem revežem pomagati.

Naslednjega dne so se žurili ljudje, da nakupijo vse potrebno za praznike. Tudi profesor je nakupoval.

Postrežek z veliko košaro ga je spremljal, kmalu pa je bil tako obložen, da je moral še Mirko zavitke nositi. Praktično je zbral vse, kar bi potrebovala uboga družina: kavo, sladkor, riž, moko, kašo, svinjsko pečenko, potice in še gorko obleko. Za svojo malo prijateljico je kupil kar celo obleko, Jabolka, orehi in razne igrače so izpopolnjevale njegovo božično zbirko.

Temno je že postalo, ko se je Mirko bližal s svojim spremljevalcem stanovanju zapuščene družine. Močno je potrkal in odprl vrata.

Začuden je obstal, kajti nudil se mu je nenavaden prizor. Soba je bila sicer skoraj prazna, a na preprosti mizi je stalo majhno božično drevesce, okrašeno s svečicami, jabolki in orehi, pod njim so ležali skromni darovi, na katere so vzhitno gledali štirje sestranski otroci. V revni postelji je ležala mrtvaškoblede žena, poleg pa je sedela dobro, a preprosto oblečena deklica, iz koje dražestnega obraza je odsevala miloba in dobrosrčnost. Profesor se je ni mogel dovolj ogledati. Predno je povzel gospod Jablovski besedo, mu je skočila mala znanka nasproti.

»Gospod od včeraj«, je veselo vzkliknila. »Gotovo nam kaj prinašate?« Prav nič se ga ni bala.

»Seveda«, se je prijazno nasmejal profesor. »Božična darila vam prinašam.«

Urno je odložil svoje zavitke na mizo, postrežek pa je izpraznil košaro. Pri vsakem predmetu so otroci radostno vzkliknili in njihove radosti ni bilo konca. Bolna žena v postelji je jokala solze veselja.

»Moj Bog«, je ihtela, »ako je sila največja, je pomoč najbližja«. Moj Bog, bodi zahvaljen.«

Lepa tujka je podala profesorju roko s solznimi očmi. »Gospod«, je rekla ginjena, »zaslužili ste si božje plačilo. Jaz sama sem storila, kar je bilo v mojih močeh, da bi razveselila nekoliko za božič te reveže; toda moja sredstva so zelo skromna. Kako srečni ste, ko lahko tako neomejeno izkazujejte dobroto.«

Profesor jo je pogledal v njene čiste oči. Zdelo se mu je, da še ni nikdar videl tako ljubkega obraza in tako ljubeznivega smehljaja. Preprosta in okusna obleka je povečala lepoto tujke. Zmeden je sprejel zahvalo bolne žene ter ji obljubil, da jo kmalu zopet obišče.

»Tisočera zahvala tudi vam, gospodična Zagorska«, je dejala bolnica mladi dami, ko se je poslavljala. »Bog naj vam poplača, brez vas bi biti že lakote pomrli.«

Profesor se je že poslovil od otrok in še se je obočavljaj.

»Gospodična«, je nagovoril lepo tujko, »ali mi dovolite, da vas spreminim domov?«

Mlada dama je začudeno pogledala profesorja in se mu predstavila.

»Jaz se zovem Katinka Zagorska in sem učiteljica; toda odkrito rečeno, vaše ponudbe ne morem sprejeti, ker se ne nameravam iti domov. Na sveti večer se šetam rada po ulicah. Sem in tja vidim kako okno nezastrito in veselim se nad lučicami in radostnimi otroci.«

»Vaši vas bodo vendar željno pričakovali?« je pripomnil Jablovski.

»Jaz sem sama na svetu«, mu je odgovorila žalostno Katinka. »Name ne čaka nihče. Stara gospa, pri kateri stanujem, preživi sveti večer pri svojih sorodnikih. Doma bi bila čisto sama, boljše je torej šetanje po ulicah.«

Mirkovo srce je valovilo. Bilo mu je, kakor bi deklico že več let poznal.

»Gospodična«, je rekel živahno, »doma imam ljubeznivo, staro mamico, h kateri se sedaj vrnem. Razveselite me in preživite sveti večer pri naju.«

Rdečica je oblila obraz lepe go-

spodične.

»Kaj bi porekla vaša mati, ako bi sprejela prijazno povabilo?« je izpregovorila v zadregi. »Kako bi gledala, ko bi videla, da se sili tujka v domači krog.«

»Slabo poznate mojo mamico«, je vzkliknil Mirko. »Ona je dobrosrčna, z odprtimi rokami bi vam prišla nasproti ter vam ponudila pod božičnim drevescem prijazen prostor.«

Toliko časa je nagovarjal Katinko, da se je udala. Tuji mož je imel čudno moč nad njo. Dolga je bila pot do stanovanja gospe Jablovške. Hodi-la sta peš in prijetno kramljala. Spoto-ma je pripovedovala Katinka zgodovino svojega življenja. O žalostni otroški dobi uboge sirote, o trdih letih učenja, o njenem dosedanjem delovanju kot učiteljica.

Iz vseh njenih besed je odmevalo tako bogato in čustveno srce, da jo je profesor kar zamaknjen poslušal. Končno sta dospela do stanovanja. Katinki je strahu utripalo srce.

»Ne upam se vstopiti«, je plaho izustila.

»Ako vas prav lepo prosim?« je odvrnil profesor.

Premagana mu je sledila. Ko je pozvonil, je odprla stara postrežnica.

»Dober večer, gospod profesor«, je pozdravila. »Blagovolite počakati toliko časa v predsobi, da gospa pozvone. Ta čas bova prižgali lučice.« Pri teh besedah je zopet izginila. Mirko je pomagal odložiti svoji spremljevalki klobuk in zimsko jopico.

Cez nekaj časa je zazvonilo v salonu. Katinki je ponudil roko in peljal plašno deklico v krasno razsvetljeno sobo, kjer jih je sprejela stara gospa z radostnim smehljajem.

»Ljuba mati«, je začel profesor praznično, »danes vam izpolnim vašo srčno željo! Predstavim vam svojo nevesto.«

Gospa je veselo vzkliknila in hotela objeti svojo novo hčerko. Katinka pa je začela bridko jokati.

»Moj Bog«, je ihtela, »kaj sem vam storila, da se norčujete iz mene?«

Mirko jo je prijel za roko.

»Katinka«, je govoril ganjen, »moja sveta, resna beseda je. V teh par urah sem vas tako vzel, da vas ne morem več pustiti. Draga Katinka, ali me ljubiš?«

Katinkine solze so izginile kakor rosa pred solncem. Padla mu je na prsa in prižgala svojo ljubezen. Stara dama je jokala solze veselja, ker je vendar dobila tako zaželeno snaho.

Lučice božičnega drevesa so obsevale tri srečne.

E. Š.

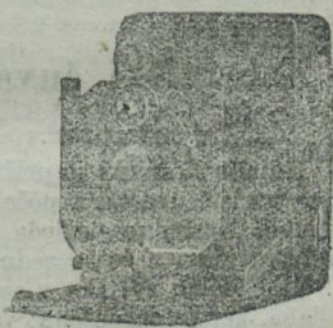
Vesele
božične praznike
in
srečno Novo leto

želi svojim c. strankam krojaški mojster
Maks Zabukošek, Celje.

Za mladino je primerno darilo za božič in Novo leto fotografski aparat.

Vse potrebščine za fotografiranje: plošče, papirji, kemikalije, zdeli, kadunje, prožila, stojala, kovinasta in lesena, rubinaste svetilke, lijak, menzure, sušilna stojala, kopirne skobice, vinjete, obrezovalna peresa, lepila, lazurne barve itd.

2 po zmernih cenah pri 1
SANITAS, Celje

Vesele božične praznike in srečno
Novo leto

želi cenjenim odjemalcem trdka

E. BERNA,
Celje.

Vesele božične praznike in srečno

Novo leto

želi cenj. gostom in odjemalcem ter se priporoča

ALOJZIJA ZAVODNIK

Josip Brinar:

Jezikoslovni izprehodi po okolici celjski

(Dalje.)

Iz Celja proti Šmarju.

Iz mesta krenemo pod železniškim viaduktom (pri poštnem poslopiju) in prekoračimo most preko Voglajne. Ta reka je le malokdaj čista; če le nekoliko dežuje, že je vsa motna in kalna; tudi nje bregovi so vseskoz zablateni. Že iz tega lahko sklepamo, da preteka voda iz glinastega sveta. Ako pregle damo pokrajino ob izviru Voglajne (pod Slivnico), se prepričamo, da je res že gornjo struge izgledana v ilov nato zemljo, in ta značaj obdržé bregovi tudi mimo St. Jurija. Zato je tudi povsem umljivo, da je dobila reka zaradi te svoje posebnosti ime Glina, kakor imamo n. pr. tudi Glinu v Korotanu (ob Gosposvetskem polju). Ker nagiba šmarsko narečje posebno na to, da se izgovarja »i« kot »aj«, zato je ljudstvo izgovarjalo »Glina« kot »Glajna«. (Prim. tudi ponemčeno ime »Glein« za koroško Glinol.) Da se je predlog »i« (= vo) na nezavesten način spojil z imenom »glina«, smó že omenili, govoré o sinkretističnih oblikah. Slične primere imamo tudi pri drugih krajnih imenih, n. pr. Volog (t. j. v Logu, pri Vranskem), ali Vologa (pri Bočni).

Pa kako neki se je to »nezavestno« spajanje dveh besed izvršilo? se vtakne vmes radovedni prijatelj. — Ej, to ni težko raztolmačiti, ako se zamislimo v srednjeveške razmere. Pozval je, recimo, graščak z Rifnika, kmetiča na zagovor, ker so ga zasačili, da je v Glini ribe lovil. Pa ga vpraša graščak z nasršenimi obrvmi: »Kje si, humecet, ribe lovil?« (Ali pa ga je nahrulil morda tako, kakor tisti nemškutarski uradnik: Kje si vodo »ribal«?) Prestrašeni kmetič nato odjeclja: »Gaspaud, o Glajn' sem loviu, o Glajn'!« — In se okrene graščak k pisarju: »Napiši: obtoženec priznava, da je lovil ribe im pach Ogloyn!« — No, prijatelj, ali ti je zdaj jasno, kako so nastajale »nezavestne« spojenke? — Ej, seveda mi je jasno! Saj vem tudi jaz povedati takole »graščinsko« dogodiščino, da ni ne na osla ne na konja. — Na graščino Jelševo je nemški valpet pozval kočarja Kosa, hoteč ga kot novega tlačana zabeležiti v šmarski urbar. »Kako se pravi pri Vaši hiši?« ga vpraša nemški valpet. »Per Kaus se pravi pri nas, per Kaus!« se odreže kočar Kos in se odahne. Valpet pa vzame gosje pero izza ušesa in napiše v urbar: »hueber Berghaus«. In pošteni slovenski Kos se je prelevil v nemški »Berghaus«, kakor se menda še dandanes piše.

Da pridemo kalni Voglajni čisto do dna, podkrepimo jezikovno razlago še z zgodovinskimi podatki! V listini iz l. 1025. se Voglajna imenuje »Ogwani«, l. 1265. so v urbar zabeležili »Ogla«, l. 1448.* pa »der pach Oglay«.

Ker pa smo se ob Voglajni precej dolgo pomudili, jo brž uberimo skozi Zavodno. Vse hiše stojé blizu ali pa celo tik »za vodo« (Voglajno); odtod tudi ime naselbine. — »Kaj, že zopet spojenka »za-vodo«? To pot menda pač »zavestna« spojenka, ka-li?« — Dvomim, če je vsakomar zavestna. Zakaj nekateri »razlagavci« so se že močno trudili, da bi nam štreho zamotali, češ, ime Zavodna je nastalo iz »sôvodna«, t. j. sotočje dveh rek (Voglajne in Savinje). Pa ne boš! Prvič ni ob stočju obeh rek nobenih hiš, marveč stojé samo više góri ob Voglajni, in drugič lahko ugovarjavcem

pomolimo pod nos urbar iz l. 1339., kjer stoji razločno napisano: Zawoden. Pripomniti bi še bilo, da se je iz prvotnega samostalnika »voda« najprej izpeljal pridevnik »za-voden«, ki se je nato novič substantiviral v »Zavodno«. — Krajno ime »Zavodna« najdemo tudi pri Šostanju (nad Topolščico), ki je tudi tamkaj najbrž nastalo po obilih vodah, pritekajočih v Pako. Ker se v šostanjskem narečju gozd tudi »závod« imenuje in je blizu zaselja »Zavodne« še danes obširno goščavje (závod), azto hočejo nekateri razlagavci tamošnje ime »Zavodna« izpeljati iz »závod«, kar bi torej značilo nekako »gozdno zaselje«. — Pa naj si bo s šostanjsko »Zavodno« kakor že koli, naše celjsko predmestje »Zavodna« pa je bilo in ostane »za vodo«.

Scsedno vas Čret, o kateri smo se že precej obširno razgovarjali, pustimo kar na strani, da si v zamočvirjenem svetu po nepotrebnem ne omočimo čevljev.

Pogled se nam ustavi na holmcu, na desnem bregu Voglajne, kjer se dviga Bežigrad. Čudno, nenavadno ime! Čuje se kakor nekaj glagolov velelnik (beži!), in to v krajnem imenu! — »Saj je res tudi pravi velelnik,« mi prijatelj prestriže besedo. »In takih primerov imamo po domovini še več; le pomisli na: Stojdrago (na Gorjanjih) ali na Skočidol (pri Beljaku)! Nedavno nam je neki tovariš razložil nastanek imena Bežigrad takole: Teharčani so bili sicer plemiči, a za viteško bojevanje niso bili posebno vneti. Kadar je prišel Turek ali se bližal kak drug sovražnik, brž so tekli v trden grad nad Voglajno pa vpili: Beži v grad, beži v grad! In tako se je oprilelo gradu ime Bežigrad. — Pa sinkodijaček ni bil zadovoljen s to razlago, ampak je izmislil drugo, češ: Ko smo si lani ogledovali Bežigrad, smo zlezli tudi v podzemeljski hodnik, ki je nekda držal iz kleti Bežigrada pa na Stari grad nad Celjem. Prišli smo že tako daleč pod zemljo, da smo čuli nad nami šumenje Savinje (oj ti mlada fantazija!). Kadar so bili grajski prebivalci na Starem gradu v hudi stiski, pa so zbežali po podzemeljskem rovu v grad ob Voglajni. Tako torej je nastalo ime Bežigrad! — Ker pa zmajuješ z glavo in menda ne verjameš ne dijačku ne teharskim ubežnikom, zato povem pa še tretjo razlago: Ta lični gradič je bil morda nekda v rokah turškega bega, in ljudstvo mu je zato reklo Bežji grad (t. j. begov grad).« — No, ta je pa še najneverjetnejša, ta turška! Ker s prijateljevimi bajkami ne pridemo na čistec, pa si dajmo pomagati s »prirodno preizkušnjo«. Od Bukovega žlaka semkaj proti Voglajni drži podolgst greben, ki se kakor šiljast nos strmo končuje tik nad Voglajno. Na koncu tega nosu stoji grad in pod gradom je precej strm »breg« nizdol do vode. Ali ni čisto verjetno, da so zato ta gradič imenovali Brežji grad? Ker po glasoslovnih pravilih vemo, da glasnika »r« in »j« kaj pogosto izpadata, zato bi tudi dejali, da se je oblika »brežji« obrusila v sedanji »Beži-grad«. Sicer pa je ime Bežigrad najbrž šele novejšega izvora; zakaj še l. 1875. najdemo za ta grad lepo staroslovensko ime Višegrad (Wissegrad).*) Ni izključeno, da je po asimilaciji »v« — »h« (prim. tudi: Wabno — Babno; Vračko — Bračko) in »š« — »ž« nastalo iz »više« — »biže« in iz tega naposled naš »Beži-grad«. — Potemtakem kar petero razlag za eno ime! Če bi v takih-le stvaréh napravili glasovanje, bi naš dijaček seveda navdušeno glasoval za podzemeljsko pribežališče, prijatelj-spremljevalec bi jo potegnil s Teharčani, a mi bi vsekakor ostali pri naši razlagi: Brežji grad.

Tik za Bežigradom se začneja vas Bukov žiak. Zopet prezanimivo ime! Prvi del imena, ki se nanaša na bukovje, je čisto upravičen; zakaj od vasi pa do vrh griča (tam stoji vas Vrhe) in do Sv. Ane se razprostira povečini še sedaj bukov gozd (log). Toda »žlak« je očitna spaka iz nemškega »Buchenschlag«. O »žlakih« pač govori ljudstvo, kadar se fantje stepó in obleži pretepač »pouhen žlakov«. Za

*) Prim. knjižico »Baron Thalherr, Fremdenführer von Cilli und Umgebung«, str. 47.

gozdni »Schlag« bi pa bilo pravilno »seč« ali »poseka«. Toda te prevedbe niti ne potrebujemo! Urbarji iz srednjega veka še ne poznajo imena »Buchenschlag«, ki se je v poznejši dobi v graščinskih pisarnah skovalo nekako tako kakor tisti smešni »Berghaus«. Na podlagi realne ugotovitve smemo trditi, da je bilo prvotno krajinsko ime »Bukov log«. Iz lepega »loga« so tujerodni pisarji ustvarili »svhlog« in iz tega »schlag«. Zeleti bi bilo, da naši krajepisci in kartografi iztrebijo grdo nemško spakedranko ter jo nadomestijo s pravilnim slovenskim imenom »Bukov log«.

Dospeli smo v Teharje. Razlagavcem trd oreh! Koren imena bi mogli iskati v »tih« ali pa v »teh«. »Tehar« bi bil tisti človek, ki daje drugemu u-teho, tolažbo. Toda s takimi abstraktnimi stvarmi preprosto ljudstvo nima rado posla. Verjetnejša podlaga bo pač v korenini »tihe«. Kakor naletnimo marsikje na »Tihe doline« (n. pr. pri Postojni), tako je tudi zelo verjetno, da se je prvotni naseljenec imenoval »Tihar« in je pozneje vsa naselbina dobila po njem ime. Prijatelj-sajljivec pa je dodal še poetično varianto: Ko so vaščani zasačili celjskega grofa Urha, vasujočega pod oknom, so ga trdo prišli. Šele ko je fante na preži potolažil s tem, da jih je povzdignil v plemiče, so mu le-ti obljubili, da ostanejo »tihi«. In zagadelj se jih je prijel priimek »Tiharji«. — Zgodovinski viri navajajo nemški imeni »Tycharn« (l. 1362.) in »Dyetharn« (l. 1465.). Posebno iz zadnjega imena bi utegnili kdo sklepati, da je nastalo krajno ime iz osebnega »Diethart« ali česa sličnega. Vendar pa, dokler ne zasledimo povssem jasne razlage, potrdimo slovenskega »Tiharja« v njegovih pravicah!

V kotlini vzhodno od Teharij, so menda že zdavnaj posekali ali požgali gozd ter je med štorovjem nastala naselbina Štôre (ali tudi: Štôrje).

Na hribovju južno odtod je Svetina (tudi: Svetje). Ker je na Svetju precej znana tožja pot, bi seveda najprej iskali podlage za ime v koreniki »svet« (t. j. svet kraj). — »Bo že prav,« se namuzne tovariš-sajljivec, »kjer je svetnik, je rad blizu tudi izkušnjavec hudič. In zapadno od Svetine proti Savinji imamo tudi res pravi »Hudičev graben«. — Toda nam ta razlaga nič kaj ne ugaja; kajti božje poti imajo navadno svoje ime le po svetniku-patronu. In tudi druga slična imena nam vzbujajo dvome, kakor Svetelka (pri Dramljah), Svetinje (pri Ormožu), najbolj pa še »Svetli dol«, ki se razprostira vzhodno tik za Svetino. Kakor so dali gozdovi pogosto podlago raznim drugim krajnim imenom, tako je bilo skoraj gotovo tudi s Svetino. V splošnem razločimo ljudstvo »črn« gozd (t. j. smrekovje, jelovje in borovje) in »svetel« ali »sinji« gozd (t. j. listovci). Na črno gozdovje spominjajo: Črni log, Črni vrh, Črna gora; na listovce (bukovje, gabrije itd.) pa: Sinja gorica, Sinja dolina, Sevnica; posebno pa še Svetelka, Svetinje, Svetli dol in seveda tudi naša — Svetina.*)

Ko prepotujemo nekaj ovinkov ob Voglajni navzgor, ugledamo nad cesto Prožin, ki se je razščeperil po brežuljku kakor koklja s piščeti. Če vprašaj pri bližnjem »Cestnem Jožetu« ve-sele goste po imenu vasi, ti bodo govorili o »Prežinu«. Zato bi pač dejali, da je vasica dobila ime po »brežini«, po kateri se je razprostirala; nikakor pa ne morem pritrditi tistim razlagavcem, ki menijo, da so nekda tukajšnji naseljenci »prežali« (na koga pač?), ali pa celo »prožili« (kaj neki?).

Krenimo na sever preko gričev v Blagovno! V urbarjih najdemo le nem-

*) Kot svari len zgled razlagavcem krajevnih imen naj navedem, kako je neki »krajepisec« raztolmačil ime »Sveča« (severno od Stopre v Halo-zah). »Peščenec v haloških hribeh ima nekaj duh po petroleju«, piše omenjeni krajepisec, »zato se tudi neka vas v Halozah »Sveča« imenuje.« — Ako bi bil ta razlagavec pogledal nekoliko po krajini južno od Stopre, bi našel »Gor. in Spod. Sečovo«; pa bi koj ugasnila njegova po petroleju dišča »Sveča«, ki bi se pokazala kot navadna »seča« v gozdu.

sko ime Reichenegg (Reyheneck, l. 1427.). Česar nam ne pokaže zgodovina, ponudi nam priroda. Po gozdičih v tej okolici raste obilo gob; med drugimi tudi »blagovca« ali »blagva« (t. j. globanja; drugod tudi: lisičke). In preko pridevnika »blagoven« (= bogat na gobah) je nastalo ime »Blagovna«.

V sosesčini so menda že njega dni sejali obilo repe in prosa; odtod imeni vasi »Repno« in »Proseniško«. Vendar pa je ime Proseniško najbrž nastalo šele preko osebnega imena »Prosenik«; ako ne tiči morda v ozadju gozdna »preseka«, na katero ime cika nemški »Presencz« (l. 1427.), ali pa se nanaša celo na »Prosevník«, t. j. naselnik na prosevnem (= prisolnčnem) kraju. (Prim. tudi »Prosvnik« med Vranskim in Motnikom.)

Cesta iz Bukovega loga gre na Blagovno preko gozdnatih gričev in lepo zelenih dolin, po katerih curljajo studenčki, izlivajo se tu in tam v ribnike. Take vlažne travnike imenujemo »loke«; naseljenec na loki pa je dobil priimek »Lokar«, kakor kaže vas »Lokarje« (severno od St. Jurija).

Mimo Lokarjev po loki, daleč na sever segajoči, teče Peščenica. Ta potok ima svoje ime po peščenem prođu in svižu, ki ga izpira s strme Straže (tu so za turških časov menda prižigali signalne kresove) in iz peščenih Jazbin (t. j. jazbečevih lukenj). V porečju Peščenice so tudi Dramlje (ali: Dramna; v listinah »Dremynge«, l. 1451.), kar najbrže izhaja iz »dr-rašča, drmljava«, t. j. s ščavjem in grmovjem obrastel svet. Da je bilo nekdaš to obširno goščavje, pričajo tudi bližnje Laze (= izsekana goličava v gozdu). Na govedje ime »dramlja« ali »dramlje«, ki je običajno po Goriškem (prim. Ejavec, Iz potne torbe), na to se seveda, pri tej razlagi ne moremo ozirati.

Ker smo zabredli že tako daleč pod Konjiško goro, se ozrimo še v dolino Žičnice in na Žički samostan, kateri meni gotovo izhajate iz vasi Žiče. Krajno ime Žiče pa zopet izvira, kakor izvaja znan jezikoslovec*), iz osebnega imena Žit'ko. V zatišju, sredi gozdov ob Žičnici so kartuzijanci iz Žičkega samostana sezidali v 13. stoletju »hospitalno« cerkev in zavetišče, namenjeno popotnikom tujcem; odtod ime Špitalič.

Ker smo zabredli že precej v stran od prvotne smeri, se vrnimo v St. Jurij, kjer nas z juga sém pozdravlja Slicnica in Kalobje. Slivničani goje še dandanes izredno obilo sliv (češpelj); ki so dale obiležje pokrajini in tudi podlago krajnemu imenu. (Prim. Sliv-nico pri Hočaht!)

Sosedno Kalobje se imenuje v urbarju (l. 1278.) »Chalop«; to bi dalo misliti na osebnost ime naseljenca »Goloba«. Vendar pa se mi zdi glasovna menjava preizumetničena; zato ostanimo rajši pri prvotnem korenu »kal«, ki pomeni mlako, kamor gonijo živino napajat. Ker so »káli« potrebni posebno v krajih, kjer primanjkuje ob suši vode (n. pr. na Krasu), zato je tudi verjetno, da so se kmetje na tem višavju (nad 600 m) posluževali »kalov«, ki so naposled dali kraju ime »Kálovje« — Kálobje. Ako primerjamo »Kal« (južno od Mrzlice), »Kavče« in »Kale« (južno od Velenja), nam tudi ta imena označujejo visoko ležeče kraje, ki jim poleti primanjkuje vode.

Vzhodno od St. Jurija se v Voglajno izliva Ločnica, ki teče v velikih vijugah po močvirni »loki«, deloma obrasli z ločjem in rakitjem. Loka ozir. ločje je dalo podlago imenu »Ločnica«, rakitovje (obvodno vrbovje) pa vasi »Rakitovec«.

Ob Ločnici je gorski greben Groblce, t. j. kraj, kjer so kupi kamenja ali »groblje«. Istega izvira je gotovo tudi Groblno ob juž. žel.

Severno od Groblnega je »za vrhom« vas Završce (prim. tudi Završe pri Hudi luknji) in pa Slom, rojstni kraj Slomškov. Beseda »slom« pomeni gorsko »selema« (kakor na strehi). To vidimo posebno lepo na hribu »Slom-wiku«, ki se mu »selema« razprostira od Tremarij pa do Liboj.

Ponikva kaže, da morajo nekje v bližini presihati vode ponikalnice.

*) Ramovš, Historična gramatika, str. 252.

(Prim. tudi Ponikvo vzh. od Polzele.) Okolica Ponikve nam pokaže dva taka ponikajoča potoka: Srževico in Boleški potok. Srževica izvira v vasi istega imena, ponikne dvakrat zapored in pride naposled z imenom Dolski potok na dan. Boleški potok pa izvira na vznožju Zlateškega brda, teče skozi vasio Boletina (vzh. od Ponikve) ter izgine v Boleške rupe; po presledku pol kilometra izvira vnovič ob okrajni cesti, držeči v Šmarje.

Šmarje je spojenka iz »Šent« (= sankt) in »Marija«, po razvoju: Šnt-Marija — Šm-Marija in naposled (po neutrizaciji) — Šmarje. Župna cerkev je namreč posvečena Marijine-mu Vnebovzetju in v okolici se tudi nahaja stara (iz l. 1490.) Marijina kapela. (Prim. tudi »šmarnica« = Mailöckchen.)

S pridevkom »Šent« imamo sploh mnogo sestavljenih krajevnih imen. Da navedem le nekatera bolj nenavadna imena: Šenčur, Šturje, Šempas (v Vipavski dolini, iz: Št. Bassus), Šmaver (pri Gorici) in Šmarca (pri Kamniku, iz: Št. Mauritius), Števerjan (v goriških Brdih, iz: Št. Florijan).

Grad Jelše (pri Šmarju) in vas Jelševce (južno od tod) spominjata pač na obilo jelševje v teh krajih. Ob tej priliki bi opomnil, da so nekateri zemljepisci v najnovejšem času čisto po nepotrebnem začeli pisati »Ovčeva« namesto »Olševa« (gora pri Solčavi), dasi tudi izhaja ime iz »jelša« (prim. urbar iz l. 1268.: mons Erlalb = Jelševa planina).

Severovzhodno od Šmarja naletimo na tuje ime Lemberg (v listinah: Leumburch (leta 1213.), Lengenbure (1235.), Lewenberch (1248.), ki izvira iz osebnega imena kakega nemškega plemiča. (Prim. tudi Lemberg pri Dobrni, s katerim se v listinah večkrat

zamenjuje.) Ta redka tujka nam pa ne bo zagrenila veselja, ker kmalu pozabimo nanjo v vinogradih na bližnji Stadki gori.

Preden se vrnemo iz šmarskega okraja, oziroma se še nanagloma po najznačilnejših imenih naokrog. Hrib Boč je dobil ime po svoji zaokroženi kôpi, ki štrli kakor »bok« izven trupla (prim. Bočna ob Dreti), Donačka gora pa po cerkvi Sv. Donatija, podružnici rogaški. Rogatec ima menda svoj izvor v osebnem imenu tamošnjih graščakov; že l. 1197. pišejo listine*) o plemičih Bertoldu in Štefanu Rohaču

*) Janisch, Top.-stat. Lexikon v. Steiermark.

(Rogaču).

Izredno mično ime Dragomilo (jugovzhodno od Šmarja) se nam po zgodovinski preiskavi pokaže kot »Draškovo selo« (l. 1452: am Dra-schko; l. 1490: Drakensas — Dragozilo).

Št. Peter na Medvedovem selu (vzh. od Šmarja) je dobil naziv po priimku naselnika »Medveda«, ne pa morebiti po kakih medvedjih brlogih, ki bi jih po naseljenih krajih zaman iskali. Blizu Medvedjega sela je vas Plat, imenovana po gorskem grebenu, po katerem se je razprostrla, kajti »plat« pomeni gorski rob. Na okrajni cesti pod Platom pa je zaselje Podplat.

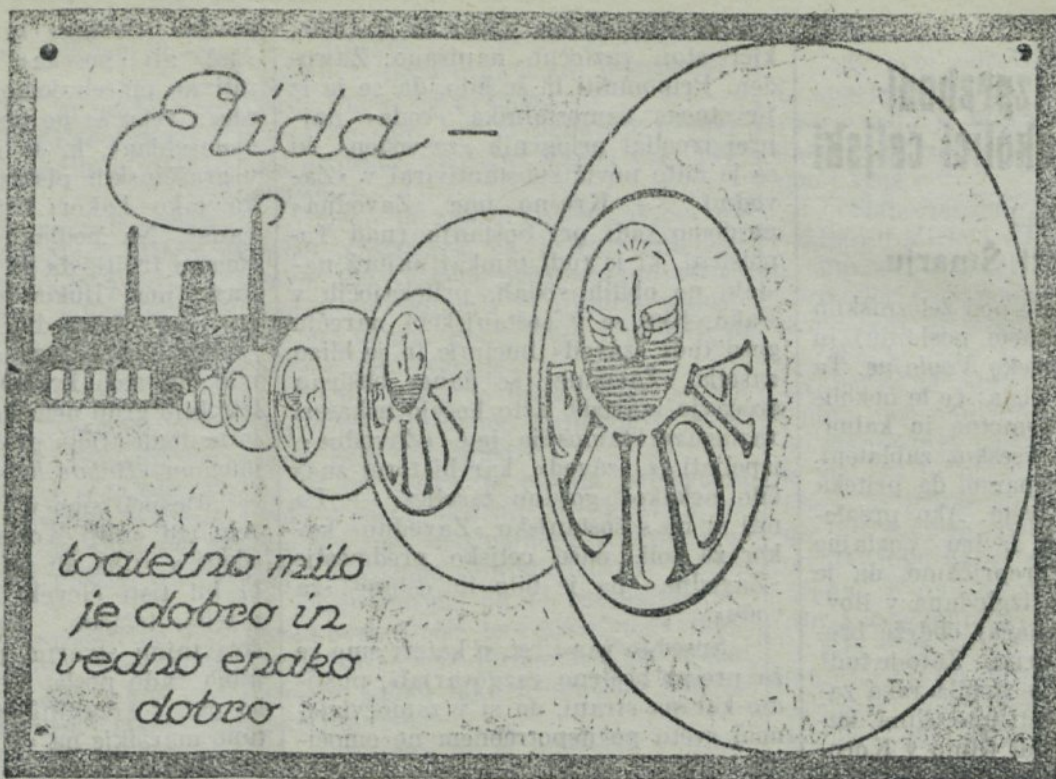
Vas Zibika je vredna svojega ime-

na (zibi = barje); kdor je kdaj hodil tod, ne bo zlepa pozabil močvirja in blata, in po nekdanjih strugah stoji voda (lava), da ji bojda z žrdjo ne pridemo do dna.

Olimje (pri Podčetrtku) kaže na brestovje, ki je nekoč tod rastlo (lim = brest, Ulme).

O Podčetrtku in Podsredi pa se pripoveduje, da sta oba trga imela njega dni skupnega graščinskega gospodarja. In da so se podložniki mogli v grajskih pisarnah razvrstiti, so tlačani ene graščine imeli uradne sodne dneve v sredo, tlačanom druge graščine pa so sodili v četrtek.

(Dalje prihodnjič)

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi

Karol Loibner, Celje.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

R. Debenjak, Celje.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi manufakturna trgovina

Ivo Mastnak, Celje, Kralja Petra c.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem cenj. strankam krojaški mojster

Anton Oražem, Celje, Gledališka ulica 9.

Hišo — parcelo,

neprimičnine prodajate? Javite svoj naslov POSREDOVALCU Ljubljana Sv. Petra cesta 23, da ga odda Interesentom. Izognete se stroškom!

Lovro Čremožnik

Celje, Prešernova ul. 19, posreduje pri nakupu in prodaji posestev, hiš, vil, žag, mlinov, grajščin, ter se p. n. občinstvu toplo priporoča.

Pohištvo, posteljnina, moška obleka, obutev itd. vse v dobrem stanju, se tako ugodno **proda**. Naslov v upravi.

Sprejme se

5-5

učenec

v večji trgovini v prometnem kraju. Imeti mora dobro šolsko izobrazbo, veselje do trgovine, ter biti zdrav in krepak. Naslov v upravi pod: »Nadarjen.«

Kompanjon

tih ali javen, se išče z novim letom za jako dobičkanosno ve letno podjetje v Mariboru z vložkom do 50 000 D. proti 20% obresti, ki se izplačajo pri vsakomesečnem obračunu. Varnost zas gurana. Ponudbe pod »Industrija Maribor« na upr. vo lista. 2-2

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

A. in M. Baldasini, sodavičar, Celje, Gaberje.

1925

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

1925

želi vsem svojim cenj. odjemalcem ter se priporoča še za nadaljnjo naklonjenost v bodočem letu

Ludvik Junger :: prekajevalec.

Proda se skoraj pobnloma nova **zimska suknja, citre, 2 para čevljev** in druge malenkosti. Izve se v upravnistvu.

Sprejme se

sostanovalec dijak

event. mladi gospod. Soba je topla, svetla in pri boljši rodbini. Naslov v upravi. 2-1

Proda se

vinograd

(v Roginski gorci pri Tinskem), 3 orale, 1 oral nasajen, dva orala nenasajena, sedaj njiva, viničarska hiša, zidan hram, nad sto sadnih dreves z vsem inventarjem, stiskalnica, posoda in orodje za 25.000 Din. Natančne podatke se dobi pri Dragotini Gobcu, podžupanu, Celje.

Proda se velik, dolg moški

2-1

kožuh

ves obrobjen z lisičjo kožo, posebno pripraven za avtomobilje. Kje, pove upravnistvo.

Proda se pisarniško pohištvo in pisalni stroj. Vpraša se v Aškerčevi ul. št. 4.

Božična darila.

Cvetoče acellea, ciklame, primula, kakor tudi vsakovrstne cvetlice v veliki izbiri.

1. Gradišer, prodajalna cvetlic Razlagova ul. (hotel Union) 2-1

To in ono.

SLON, KI ZVONI. Pavel Boudarie, tajnik francoske akademije za kolonialno vedo v Parizu, ki je preživel velik del svojega življenja po kolonijah, pripoveduje o slonih marsikaj zanimivega. Afriški slon se navadno ne udomači, toda enega je poznal, katerega so bili ukrotili, da se je gibal mirno med prebivalstvom. Imenoval se je Fric. Vsak dan je hodil v malo misijonsko kapelo zvonit. Misijonar mu je večkrat dal za to sladkorja. Fric je rasel in postajal vedno bolj močan. Tako je sel nekega dne zvonit, vlekkel pa je tako silno, da je podrl zvonik in še kos cerkvice zraven. Nato je zdivjal in pobegnil.

RADIO V RUSIJI. V Rusiji silno raste interes za radio. Komisarijat za pošto in brzojav je naročil v ruskih tovarnah veliko število aparatov za sprejemanje in oddajo radio-vesti s kapaciteto od 1 do 6 milijonov KW. Radijski teh aparati se suče med 250—1200 kilometrov. V Moskvi se je osnovala akcijska družba »Radio za vse«. Svrha društva je, da propagira uporabo radija v najširših slojih.

Francoske anekdote.

Za časa francoske revolucije je priredila opera brezplačno predstavo za pariške nižje sloje. V gledališče je prišla tudi neka prodajalka s trga. Ko je videla na odru plesati balet, se je obrnila k svoji prijateljici, rekoč: »Vidiš jih, zlodeje! Ker je predstava brezplačna, plešejo vsi hkrati, da bi bili prej gotovi!«

Bogat plemič, ki je imel zelo lepo ženo, je vzdrževal skrivaj ljubico, ki ji

je nosil bogata darila. Ko je žena izvedela, da je mož kupil svoji puncici kos krasnega blaga, mu ga je zmaknila in si napravila iz njega obleko. Potem je pokazala možu novo obleko, hoteč ga razjeziti, češ: »Kako Vam ugaja ta obleka?« — »Ah, krasna je, le uporabljena ni pravilno.« — »To pravijo o meni vsi,« je odgovorila gospa.

Kadar je hodil Ludvik XIV. na lov, so morali voziti za njim štirideset steklenic vina, ki se ga ni nikoli dotaknil. Nekoč pa je bil žejen in je zahteval steklenico vina. »Sire, ga ni več,« so mu odgovorili služabniki. — »Kako to? Mar ne vozite za menoj štirideset steklenic?« — »Seveda, sir, ali vse smo popili,« se je glasil odgovor. »V bodoče naj se vozi enainštirideset, da ostane ena steklenica tudi zame,« je dejal Ludvik.

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

Bujni, svilasti lasje,
po rednem umivanju glave z
„Elida“ Shampooom!

Slavni igralec je nekoč tepel svojo ženo. Sosed je prihitel k njegovemu očetu v bližnjo hišo ter ga prosil, naj gre braniti snaho. Stari gospod je trenutek razmišljal, potem pa je odgovoril odločno: »Kar je bog združil, naj človek ne razdružuje!« in ni šel nikamor.

Curiška borza

v torek 23. dec. Zagreb: 7 745

Za smeh in kratek čas.

NE ČUTI POTREBE.

Dama, ki so jo smatrali vsi za zelo galantno, je dejala znanemu pijancu: »Verjemite mi, gospod, da vseh deset let, odkar sem vdova, nisem nikoli čutila potrebe, da se iznova poročim.« — »Verjamem«, je odgovoril pijanec. »Tudi z menoj je tako: odkar pijem, nisem nikoli žejen...«

Odgovorni urednik: Rado Pečnik.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Krajevni zastopnik

fiksum v proviziji se išče za takoj.
Ponudbe na upravo lista pod št. 1572.

Okusno darilo je vedno parfumerija
Oglejte si svetovne znamke 2—1
Coty, Houbigant, Roger & Gallet, Piver, Calderara itd. Sanitas, Celje.

KNJIGA JE NAJLEPŠI DAR!

Knjigarna in trgovina muzikalij

Goričar & Leskovšek, Celje

Priporoča bogato izbiro

leposlovnih slovenskih in
nemških knjig, kakor tudi
mladinske knjige in
slikovnice. — Bogata

zaloga umetniških slik,

časopise v vseh

jezikih preskrbi

v najkrajšem času po originalnih cenah.

4-3

KNJIGA JE NAJLEPŠI DAR!

V brivnici Koštomaj, Prešernova ulica št. 19

striženje samo Din 5—

Istotam brušenje britev, škarij, gilet, nožev, kuhinjskega in raznega orodja.

JUMPERJE

jope, ovijače, šale, čepice in telovnike, velikanska zaloga najmodernejših fazonov kakor tudi nogavic, rokavic in vsega pletenega perila za dame in otroke, katero se prodaja letos po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini R. STERMECKI, Celje. Trgovci engros cene! Ilustrov. cenik zastoj!

Pozor, kmetovalci!

Zajamčeno najboljšo

semenje

oves, korenje, pomladanski ječmen, svinjska repa (runkelj) od tvrdke Kirsche-Piffenbach, dobavljajo njeno zastopstvo

STEINBÜCHER IN JANIČ, ŽALEC

Hektolitrska teža semenjskega ovsaja je čez 60 kg. — Naročila zamoremo upoštevati le do 1. jan. 1925. 2-2

Izbrana naravna vina izborne kakovosti, sveže marčno in črno pivo, pristne kranjske klobase, suhe ali kuhane, se dobi vsaki čas v gostilni

Emil Schara

Zavodna.

Prodase

poceni dobro ohranjena postelja, nočna omarica, 2 veliki slik (Maria Stuart), 1 leksikon ter 1 lepa stenska ura nihalka. Vprašajte v upravi lista. 2-1

Knjigovodja

vešč vseh pisarniških poslov, išče mesta za takoj. Sprejme tudi na deželi. Cenjene dopise na upravo pod značko »Knjigovodja«.

SALAMA

prvovrstna

novoreba, povsem zrela se dobi povsod.

Prva hrvatska tvornica salam, sušena mesa i masti

M. Gavrilović-a sinovi d. d.

Petrinje.

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

R. Bunc in drug

Ljubljana, Maribor, Celje.

12—8

Zvezna tiskarna v Celju

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela solidno, okusno in najhitreje

Ceně konkurenčne!

Prepričajte se sami!

Najmoderneje urejena knjigoveznica

Dve mirni gospodični iščeta eno ali dve
meblirani ali tudi neme-
blirani sobi s kuhinjo
v mestu ali neposredni bližini. Plačata
tudi za par mesece vnaprej. Cenjene po-
nudbe na upravo pod »Mirni dom«. 2-2

Kupujem

vse vrste rezanega, tesanega in okrog-
lega lesa po najvišjih cenah.

E. Himmer

izvoz lesa

3-3 Celje, Trubarjeva ulica št. 1.

Električni likalnik

(najlepše božično darilo)

najboljše svetovne znamke

3 kg z žico Din 200—

4 » » » » 240—

Žarnice

in drug material po najnižjih
cenah pri 9-8

Karol Florjančič, Celje,
Cankarjeva ul. 2, poleg davč. urada.

Fotografični atelje

Avg. Černe

Celje, Ljubljanska c. 10,

izdeluje umetniške portrete v vseh
velikostih. — Specialiteta foto-
skice. — Slika in poveča po vsaki
sliki v olju, akvarelu, pastelu, kro-
joui in tušu. Slike za legitimacije
se na uslugo izvršijo najhitreje. 8

PATRIA

6-3

Cognac-Medicinal
Palace-Creme-Liquori
Čisti vinski destilati

od najfineje kakovostii.

V krojačnici za dame in gospode

IVAN BIZJAK, CELJE

Prešernova ulica, zraven magistrata

so cene fazoni zelo nizke.

Postrežba zelo točna in solidna. Na razpo-
lago so tudi vzorci raznega sukna iz prvo-
vrstne tovarne v bogati izbiri in nizki ceni.
1303 Se priporoča!

Trgovska hiša

na deželi, v mariborski okolici, enonadstr.,
novodobna, v dobrem stanu, ob okrajni cesti,
poleg cerkve in šole, gospodarsko poslopje,
skladišča, vrt, 2 orala travnika, se radi se-
litve proda. V hiši je dobro uvedena trg. z
mešanim blagom, poštni in telefonski urad,
3 lepa stanovanja, od katerih je eno s 3
sobami ter kuhinjo takoj na razpolago. Tudi
trgovina se z blagom vred proda pod ugod-
nimi plač. pogoji. Ponudbe na upravo lista
pod »Trgovska hiša 1875«. 2-2

ČEVLJE

za dame, gospode
in otroke

fine moderne iz prvih svetovnih tovarn, kakor tud
trpežne od domačih čevljarjev ima velikansko zalogo
ter prodaja po čudovito nizkih cenah samo veletrgovina
R. Stermecki, Celje. Trgovci engros cenel Cenik
zastonj!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

1925

želi vsem cenj. odjemalcem špecerijska trgovina

Ludvik Petek.

1925

Kleparstvo, vodovodne inšta-
lacije in naprava strelovodov

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila
Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.

477 -74

Ure, zlatnino, srebro, očala,
toplomere, jedilno orodje itd., itd.

po **najnižjih cenah** pri

R. Salmič i dr.
Celje, Narodni dom.

Kupujem staro zlato. Popravila
z jamstvom točno in poceni.

1321 8

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavb. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju.

Obrestuje hranilne vloge po 8%.
Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Iz malega raste velikol

Trboveljski premog

iz rudnikov: Laško, Hrastnik in Trbovlje in
trboveljski prima portland cement

dobavi iz tukajšnjega skladišča ali pri celih vagonih
od vagona po najnižjih dnevnih cenah

Premog se dostavlja na željo tudi na dem.

ZVEZA SLOVENSKEH TRGOVCEV

Cvenkel, Elsbacher in Ravnikar
pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju.

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto

želi vsem svojim odjemalcem

A MOČNIKA VDOVA CELJE.

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

ANTON LEČNIK, urar in zlatar, Celje
Glavni trg.

1925

Vesele božične praznike
in srečno Novo leto

želi svojim cenjenim strankam

Jvan Naraks

— sodavičar in opekarnar —
Zgornja Ložnica pri Žalcu.

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto

1925

želi vsem cenj. odjemalcem

J. Jagodič, trgovec
Celje, Glavni trg.

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNOI

50-52

NA DEBELO

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino ino-
zemskega blaga kakor sukno za moške in žen-
ske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebšči-
ne ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Želim kupiti več tisoč hmelovk

Ponudbe se naj pošljejo pod šifro

»SMREKA«

na upravnštvo »Nove Dobe«. 1-1

Prva hrvatska štedionica podružnica Celje

Ustanovljena 1. 1846.

Aleksandrova ulica.

Ustanovljena 1. 1846.

Delniška glavica: D 75,000.000.—

Podružnice: Daruvar, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi sad, Ogulin, Osijek g. grad, Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Crikvenica, Čakovec, Delnice, Đakovo, Gjurjevac, Illok, Karlovac, Kraljevica

CENTRALA V ZAGREBU.

Vloge: D 500,000.000.—

Rezerv. zaklad: nad D 35,000.000.—

Podružnice: Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zagreb, Illica 117, Zemun, Ekspoziture: Osijek d. grad, Vinica

Prejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun. — Eskomptira menice in devize. Prejema v inkaso tu- in inozemske menice in čeke.

Izdaja 4 1/2% ne zastavnice in 4 1/2% ne obveznice, ki so davka proste, pupilarno varne in imajo jamstveno sposobnost. Kupuje in prodaja valute in devize.

Izdaja čeke in kreditna pisma in preskrbuje izplačila na temelju akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta. Daje kredite v razni obliki.

Izvršuje vse borzne naloge točno in kulantno. Posreduje pri nakazilih iz Amerike v tu- zemstvo.

Oglašuj!

Ježice

Kupujem v vsaki množini. Ponudbo z navedbo cene in množine je poslati na naslov: Ivan Gliha, usnjarna, Kostanjevica pri Krškem. 5-5

Čaj

kava

kakao

5-5

konjak

kanditi

čokolada

ter vedno

sveže pražena

kava se dobi pri

kolonialni in spicerijski trgovci

Ant. Močnik, Celje

Solidna postrežba!
Nizke cene!

Okraske za božično drevo

jaslice za božič, božične in novoletne razglednice, albumi za razglednice, pismen papir v kasetah

v največji izbiri, kakor tudi svileni papir, krep-papir, eno in dvostransko barvani papir, perje za rože po najnižjih cenah pri

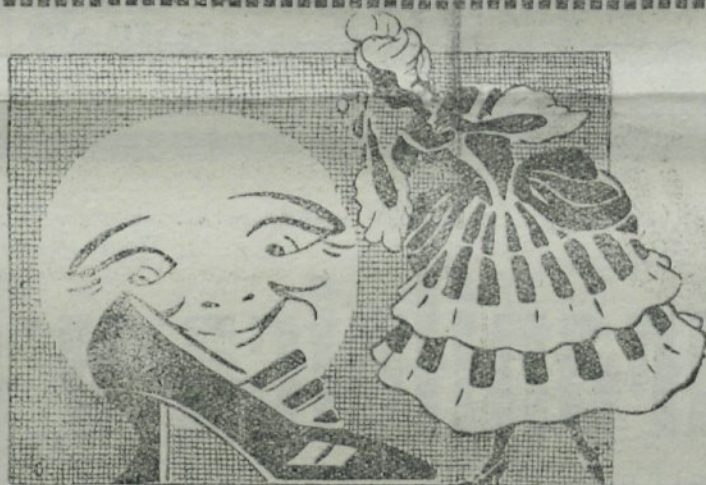
6-5

Goričar & Leskovšek, Celje.

Na debelo!

Na drobno!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi vsem svojim odjemalcem

Ivan Lavtar, Celje, Za kresijo 5 (pri mestnem gledališču).

Izdelaovalnica vsakovrstnih moških, ženskih, kakor tudi športnih, hribovskih in plesnih čevljev.

Snežne čevlje in galoše

prave švedske znamke TRE TORN, kupite naceeneje v galanterijski trgovini

Kramar & Mislej (Prica & Kramar).

1-2

Svojim cenj. odjemalcem

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Anton Fazarinc, Celje.

Na drobno!

Pri

Na debelo!

Kupujte

po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri

„Solncu“

manufakturno in modno blago

kakorn.pr.: Sukno, hlačovina, tiskovina (Druck), cefir, volna za jumperje, pavola v vseh barvah, prejca, vezena, blago z prte, dežnike, kravate, moško perilo, svilene robce, vence za neveste, flor nogavice i. t. d.

Platno belo in rujava, Kupiš pri nas samo pravo.

Zato prepričajte se vsi, Da pri nas po ceni se dobi.

A. Drofénik, Celje, Glavni trg 9.

Kupujte

po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri

„Solncu“

Koncertna kavarna „CENTRAL“ Celje

želi vsem svojim cenjenim gostom

vesele božične praznike in obilo sreče v Novem letu

Janko Vučk, kavarar.

1925

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM MLEKARNA ŠANC

SREČKE

1/1	1/2	1/4
Din 80'—	40'—	20'—

državne razredne loterije

Žrebanje

12. in 13.

januarja

Dobitki nad
39 milijonov dinarjev
v gotovini

brez vsakega odbitka,
srečke v največji izberi
pri glavni kolekturi:

Bankovnog kom.
društva

A. REIN I DRUG

Zagreb

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000'—

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000'—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuž, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditivne in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

CELJSKA POSOJILNICA D. D.

Stanje hranilnih vlog čez
K 120,000.000'—.

V lastni palači Narodni dom (na oglu v pritličju).

Stanje hranilnih vlog čez
K 120,000.000'—.

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči
račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost.
Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnica v Šoštanju na Glavnem trgu.

Mestna hranilnica v Celju

Vlagateljem se naznanja, da se obrestujejo hranilne vloge od
1. aprila 1924 naprej po

7% in 8%

ako so vezane na 30 dnevno oziroma 90 dnevno odpoved. Tudi te
vloge se izplačujejo navadno takoj, zaračuni se le primerna eskontna
pristojbina.

Večje vloge z daljšim odpovednim rokom in vloge v tekočem
računu se obrestujejo po dogovoru tudi višje. Obrestna mera navadnih
vlog ostane nespremenjena.

Upravni svet.